

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

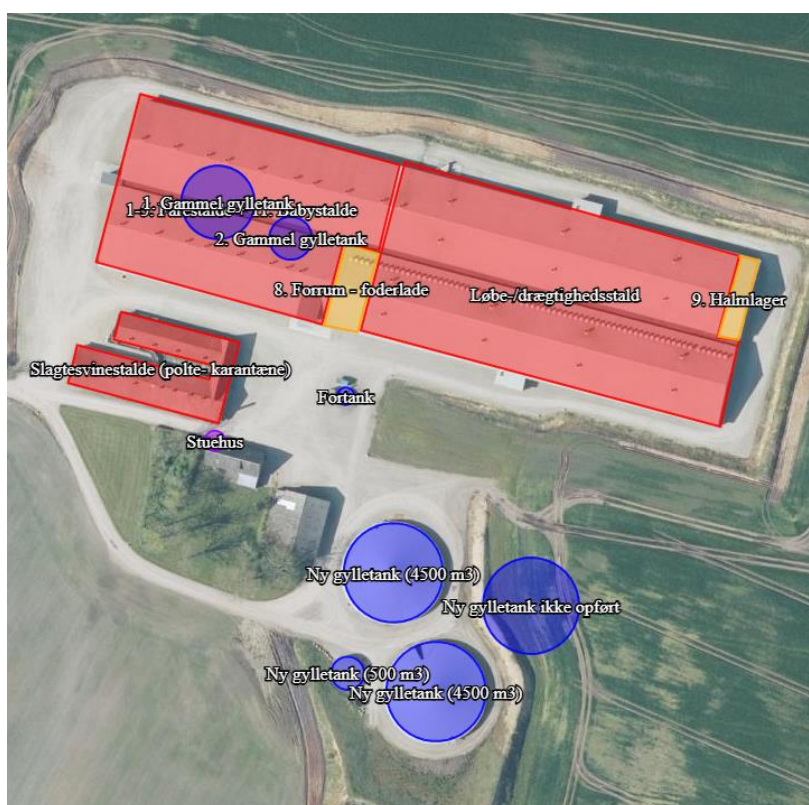
Sagsbehandler
Poul Bennetzen
Direkte telefon
9974 1560
E-post
Poul.Bennetzen@rksk.dk

Dato
25. august 2025
Sagsnummer
24-027325

Ejer af husdyrbruget på
Attenagrevej 9
6950 Ringkøbing

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Attenagrevej 9, 6950 Ringkøbing

Virksomhedens art:	Landbrug med grise, IE-Brug
Matrikel nr.:	10a, m.fl., Degneboligen, Ølstrup
Betegnelse:	Husdyrbrug omfattet af §16 a i husdyrbrugsloven
Tilsynsmyndighed:	Ringkøbing-Skjern Kommune
Kvalitetssikret af:	Berit Bressendorff, Ringkøbing-Skjern kommune

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	5
Oplysninger om husdyrbruget:	5
Meddelelse af miljøgodkendelse	6
Baggrund og kort resumé	6
Vurdering af status som IE-husdyrbrug.....	6
Biaktiviteter	7
Afgørelsen	7
Vilkår for miljøgodkendelsen	8
Generelt	8
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier	9
Egenkontrol	11
Gyllekøling.....	11
Staldanlæg/gyllebeholder	12
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	12
Beskyttelse i forhold til naboer	13
Tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	15
Uheld og risici	15
Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	15
Ophør.....	16
Nye særregler gældende for IE- husdyrbruget Attenagrevej 9, 6950 Ringkøbing	16
Formalia	17
Lovgrundlag	17
Høring og offentliggørelse	17
Klagevejledning	18
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering	19
Miljøkonsekvensrapport.....	22
Krav til miljøkonsekvensrapport.....	22
Gennemgang af miljøkonsekvensrapport	22
Miljøvurderingen	23
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	23
Beskrivelse af husdyrbruget.....	23
Lokalisering.....	29
Forbudszoner.....	29

Afstandskrav	29
Beskyttelseslinjer	30
Samlet vurdering af lokalisering.....	30
Påvirkning af landskab	31
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	32
Påvirkning af vilde planter og dyr.....	32
Ammoniak påvirkning af natur	32
Påvirkning af bilag IV-arter	35
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	37
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.....	38
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand.....	43
Påvirkning af naboer	43
Lugt	43
Lugtreducerende tiltag:	45
Støj og rystelser.....	48
Rystelser.....	48
Lys.....	49
Fluer og skadedyr.....	49
Støv.....	50
Klima.....	50
Transport.....	51
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener.....	53
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik).....	53
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen.....	53
Miljøvurdering af IE-husdyrbrug.....	57
Udnyttelse af energi og råvarer.....	57
Substitution af særligt skadelige eller betænkelige stoffer	58
Optimering af produktionsprocesser.....	59
Iagttagelse af affaldshierarkiet	60
Særregler for IE-husdyrbrug.....	61
Miljøledelse.....	61
Oplæring af personale	62
Plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse	62
Beredskab.....	63
Hændelser og uheld.....	63
Foderblandings- og fodringsstrategi.....	63

Manglende overholdelse af vilkår	64
Årlige indberetning til kommunen.....	64
Ophør af aktiviteter	65
Alternative løsninger	65
Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer ved projektet.	65
0-alternativ	65
Egenkontrol.....	65
Konklusion	66
Bilag 1: Bygningsoversigt.....	67
Bilag 2: Beplantningsplan	68
Bilag 3: Adresser inden for konsekvensradius.....	69
Bilag 4: Natur	70
Bilag 5: Beregning af gyllekøling	72
Bilag 6: Kemisk luftrensning – Munters	73

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Attenagrevej 9 Ølstrup 6950 Ringkøbing
Bedriftens adresse	Attenagrevej 9 Ølstrup 6950 Ringkøbing
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Vestjysk Herningvej 3 6950 Ringkøbing v. Helle Borum Telefon: 29679435 E-mail: hbo@vestjysk.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer (BFE)	10091994
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16a i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	247926, indsendt d. 5/5-25, ver. 5.

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
1-5. Farestalde + 11. Babystalde	5.608	191	Smågrise.	Toklimastald, delvis spaltegulv	
		3.694	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	
Slagtesvinestalde (poltekarantæne)	1.278	892	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	
Løbe-/drægtighedsstald	7.874	6.603	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	Luftrensning med 38% ammoniakreduktion (kemisk luftvasker) + Gyllekøling med 4% ammoniakreduktion

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder	Flydende	4.500	982	Teltoverdækning
Gyllebeholder	Flydende	4.500	986	Teltoverdækning
Gyllebeholder	Flydende	500	109	Låg
Fortank	Flydende	99	30	Låg

Meddelelse af miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 16. december 2024 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Attenagrevej 9, 6950 Ringkøbing.

Ansøger ønsker at få staldanlægget godkendt efter stipladsmodellen for at opnå større fleksibilitet. Dette betyder, at der fastsættes vilkår for produktionsarealerne, som afløser en specifik tilladelse til antal dyr og krav om ind- og afgangsvægt.

Baggrunden for ansøgningen er en overskridelse af antallet af søer samt en højere vægt på polte, end hvad der var angivet i den eksisterende §12-miljøgodkendelse.

Der er ikke tidligere meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Attenagrevej 9, 6950 Ringkøbing i henhold til husdyrbrugsloven §16a.

Kort resumé

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget, en udvidelse af husdyrbrugets dyrehold på husdyrbruget.

Der anvendes følgende virkemidler til at reducere udledninger af ammoniak:

- 2 stk. gyllebeholdere på 4.500 m³ + 1 stk. gylletank på 500 m³ og en fortank på 99 m³ der er overdækket med telt/låg. Teltoverdækning/låg medfører en ammoniakreduktion på 50% fra hver beholder.
- Luftrenseren fortsætter med 38% ammoniakreduktion i løbe-/drægtighedsstalden. Der fortages herudover gyllekøling med 4% ammoniakreduktion i løbe-/drægtighedsstalden.

Vurdering af status som IE-husdyrbrug

Husdyrbruget på Attenagrevej 9, 6950 Ringkøbing er et IE-husdyrbrug, idet husdyrbruget har over 750 stipladser til søer.

Biaktiviteter

Ingen

Samdrift

Ejendommen drives tæt sammen med Attenagrevej 1 og Ølstrupvej 27. Der er søer på både Attenagrevej 1 og 9 og smågrisene køres efter fravænning til Ølstrupvej 27, hvor de vokser sig større. Nogle af grisene færdigfædes på Ølstrupvej 27 og sendes derfra på slagteri. Der er egen fodercentral i Ølstrup, hvorfra foderet til de 3 ejendomme produceres og blandes.

Afstanden mellem driftsbygningerne på ejendommene Attenagrevej 1 og 9 er ca. 450 m og imellem Attenagrevej 9 og Ølstrupvej 27 ca. 5,1 km.

På baggrund af afstanden, og at ejendommen hver især kan drives som selvstændige enheder, vurderes det, at der ikke er tale om en teknisk og forureningsmæssig forbindelse, jf. Husdyrlovens § 16c, imellem de 3 ejendomme.

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 10a, Degneboligen, Ølstrup beliggende på adressen Attenagrevej 9, 6950 Ringkøbing. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16a i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget uden markarealer og omfatter en godkendelse af staldanlægget efter stipladsmodellen for at opnå større fleksibilitet. Dette medfører, at der fastsættes vilkår for produktionsarealerne, som afløser en specifik tilladelse til antal dyr og krav om ind- og afgangsvægt.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	191
Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	3.694
Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33%/ 67%)	892
Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	6.603
Ialt	11.380

Desuden er der telt/låg på de eksisterende gyllebeholder. Den kemisk luftreenser i Løbe-/drægtighedsstald fortsætter med en ammoniakreduktionsprocent på 38%. I denne stald tilføjes gyllekøling med en ammoniakreduktion på 4%.

Ringkøbing-Skjern kommune meddeler dispensation til at lugtkriteriet ikke bliver overholdt til ejendommen på adressen Attenagrevej 14 og til samlet bebyggelse (Kirkemarken 3). Lovgrundlaget er husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §32 og §33.

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 247926, indsendt den 5. maj 2025, version 5.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Attenagrevej 9, 6950 Ringkøbing meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøgodkendelsen

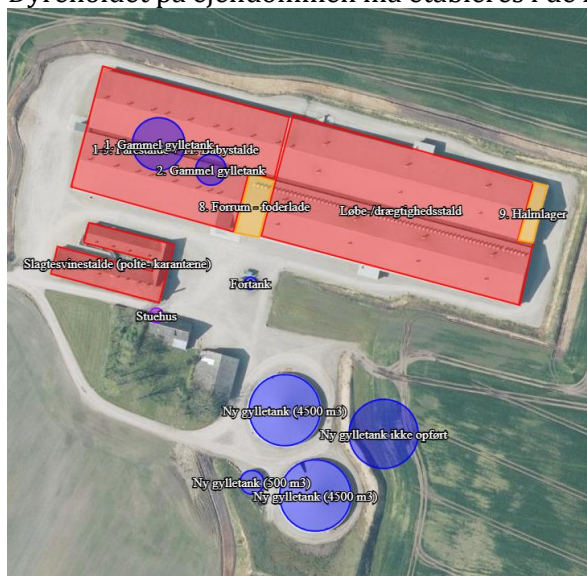
Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Godkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse, kontinuitet og revurdering i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

- 6) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

- 7) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
1-5. Farestalde + 11. Babystalde	5.608	191	Smågrise.	Toklimastald, delvis spaltegulv
		3.694	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv
Slagtesvinestalde (poltekarantæne)	1.278	892	Slagtesvin.	Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)
Løbe-/drægtighedsstald	7.874	6.603	Søer, gølle og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv

- 8) På husdyrbruget skal der anvendes teknologier til reduktion af ammoniakemission som angivet i tabellen nedenfor.

Enhed	Miljøteknologi	Driftstimer pr år	Effekt NH ₃ -N %
Løbe-/drægtighedsstald	Luftrensning (kemisk luftvasker)	8760	38
	Gyllekøling	8760	4
Gylletank på 4.500 m ³	Teltoverdækning		50

Gylletank på 4.500 m ³	Teltoverdækning		50
Gylletank på 500 m ³	Låg		50
Fortank på 99 m ³	Låg		50

9) Miljøteknologierne skal drives som anført i tabellen nedenfor.

Enhed	Driftsvilkår teltoverdækning
Teltoverdækning	Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Det kan accepteres, at teltoverdækningen står åben i forbindelse med tømning og udbringning i en sammenhængende periode på max 1 uge når der køres gylle ud. Herefter skal teltoverdækningen lukkes. Skader på den faste overdækning skal repareres straks, således at overdækningen altid er helt tæt. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der inden to hverdage efter skadens opståen indgås aftale om reparation. Kommunen underrettes straks herom. Pumpning af gylle til gyllebeholder med teltoverdækning skal ske via et dykket indløb, eller lignende, således at gyllen ikke "plaskes" ned i beholderen. Indløbet skal sikres mod tilbageløb.

Kemisk luftrensere

- 10) Luftrensningsanlægget har en samlet kapacitet på 50.000 m³/time. De første 18,6% af den maksimale ventilationskapacitet ti søerne i købe/drægtighedsstalden suges ud af luftrensere. Dette giver 38% ammoniakreduktion over et år. Ventilationsluft til polte skal iht. Miljøansøgningen ikke renses. (Fastholdelse af vilkår 29 i §12 miljøgodkendelsen fra 2018).

Enhed	Driftsvilkår til kemisk luftrensere
Munters MAC ₂ , Kemisk luftrensere	Afkast fra guldudsugningsanlæg/staldafsnit tilkobles luftrensere fra Munters A/S. Luftrensningsanlægget skal være forsynet med vandur og pH-måler. Luftrensningsanlægget tilkoblet guldudsugningsanlægget/staldafsnit har en kapacitet til 50.000 m³/time (se ovenstående vilkår 29). Luftrensningsanlægget skal være i drift 760 timer/år. Der må kun anvendes svovlsyre i luftrensningsanlægget.

	Svovlsyreopløsningen, som overrisler filteret, må maksimalt have en pH-værdi på 2,5. Tryktabet over luftrenseren fra Munters A/S må ikke overstige et tryktab på 80 Pa over tryktabet ved rene dråbefang. Luftrensningsanlægget skal anvendes i overensstemmelse med brugervejledning fra Munters A/S, og brugervejledningen skal opbevares på husdyrbruget Egenkontrol Der skal føres en logbog for luftrensningsanlægget, hvori følgende registreres: • Månedlig registrering af vandforbrug, pH og tryktab • Tidspunkt for rengøring af luftrensen samt tryktab før og efter rengøring • Driftstop med angivelse af årsag og varighed • Driftstimer for cirkulationspumpe og syrepumpe skal logges automatisk Faktura for indkøbt svovlsyre skal gemmes med logbog Der skal indgås skriftlig aftale omkring serviceeftersyn af luftrensningsanlægget hver 6. måned; herunder kalibrering af pH-målere. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt luftrensningsanlægget er ude af drift i mere end 1 uge. Logbogsregistreringer og kontrolrapporter for kalibrering af pH-målere skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
--	--

Gyllekøling

11)

Enhed	Driftsvilkår gyllekøling
Løbe-/drægtighedsstald	I løbe-/drægtighedsstalden skal der være etableret gyllekøling i gyllekanalerne jf. BAT-blad fra Miljøstyrelsen "Køling af gyllen i svinestalde". Gyllekølingsanlægget skal være dimensioneret således, at der opnås en ammoniakreduktion på 4 % i stalden. Der skal være gyllekøling på i alt 4.360 m² i traditionelt gyllesystem med ca. 40 cm dybe gyllekanaler. Der skal køles med mindst 21 W/m² svarende til 91,6 KW Køleeffekten er fastsat ud fra formlen Reduktion (%) = $-0,004x^2 + x$ hvor x = køleeffekt, W/m².
Varmepumpe	

	De eksisterende varmepumper på 2 x 21 KW skal årligt køre i mindst 1.350 timer for at opfylde kravet til køling. Der skal føres en logbog over varmepumpernes årlige driftstid. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
--	--

Staldanlæg/gyllebeholder

- 12) Der skal senest et halvt år (eller alternativt det førstkomende efterår) efter staldbygningens opførelse plantes slørende beplantning og laves en vold med lave buske og græs efter beplantningsplanen i bilag 2. Beplantningen skal bestå af egnskarakteristiske arter og skal vedligeholdes (kopi af vilkår 15 i miljøgodkendelsen fra 2018).
- 13) Gyllebeholderen må ikke uden kommunens tilladelse tages i brug til andet formål end det ansøgte.
- 14) Gyllebeholderen skal fjernes uden udgift for kommunen, når den ikke længere er i brug til det formål, hvortil den er tilladt.

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 15) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.
Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningsspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.
Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftsklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.

Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
Opbevaringsanlæg generelt Kompost- og ensilageopbevaring	Hvis mere end de gældende regler: Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr. Ved etablering af kompost i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.
Oplag af olie og medicin	Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus. Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening. Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.
Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativ.

Beskyttelse i forhold til naboer

- 16) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.			
Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.			
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.			
	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid
	Mandag - fredag	07.00 – 18.00	55	8 timer
	Lørdag	07.00 – 14.00	55	7 timer
	Lørdag	14.00 – 18.00	45	4 timer
	Søn- og helligdag	07.00 – 18.00	45	8 time
	Alle dage	18.00 – 22.00	45	1 time

	Alle dage	22.00 – 07.00	40	½ time
Lavfrekvent støj,	Nedenstående grænser er for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 µPa), målt indendørs. Støjgrænserne gælder for ækvivalentniveauet over et tidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. Grænserne er gældende for impulsagtig lavfrekvent støj og infralyd. For støj/lydgrænser hvor der ingen impulser forekommer, skal der lægges 5 dB til nedenstående skema.			
	Anvendelse	Tidsrum	A-vægtet lydtryks-niveau (10-160 Hz), dB	
	Beboelsesrum	Aften/nat kl. 18.00-07.00 Dag kl. 07.00-18.00	15 20	
	Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum	Hele døgnet	25	
	Øvrige rum	Hele døgnet	30	
	Måling for lavfrekvent støj skal følge anvisningerne i afsnit 3.4 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og Vibrationer i eksternt miljø"			
Vibrationer	Nedenstående grænser er for vibrationer, dB re 10 ⁻⁶ m/s. Vibrationsgrænserne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning Slow.			
	Anvendelse	Tidsrum	Vægtet acc. niv, L _{aw} i dB	
	Boliger i boligområder	Hele døgnet.	75	
	Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	Aften/nat kl. 18.00-07.00	75	
		Dag kl. 07.00-18.00	80	
	Institutioner	Hele døgnet	75	
	Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85	
Ved måling til dokumentation for overholdelse af vibrationsgrænserne, skal anvisningerne i afsnit 4.3 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø" anvendes.				
Kontrol og målinger for støj/vibrationer	Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støj- og vibrationsvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.			
	Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.			
	Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støj- og/eller vibrationsreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse.			
	Ved målinger/beregninger for støj og/eller vibrationer, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støj- og/eller vibrationsreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.			

Lys	Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.
Støv	Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.
Døde dyr.	Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 18) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 19) Husdyrbrugets årlige vand- og energiforbrug skal registreres, og registreringen, for perioden siden Ringkøbing-Skjern Kommunes seneste tilsyn, skal kunne fremvises på forlangende i forbindelse med tilsyn

Uheld og risici

- 20) Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.
- 21) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 22) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 23) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 24) På husdyrbruget skal der være fokus på energioptimering evt. ved et energitjek.

Ophør

- 25) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

Hvis landbrugspligt på ejendommen. Note: Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

Nye særregler gældende for IE- husdyrbruget Attenagrevej 9, 6950 Ringkøbing

Miljøledelse, oplæring af personale, plan for regelmæssig kontrol, fodringskrav vilkår m.m. til IE-husdyrbrug er blevet omfattet af generel lovgivning i forbindelse med ændring af godkendelsesbekendtgørelsen pr. 1. januar 2020. Herunder gælder, at IE-brugene årligt senest den 31. december skal indsende informationer til kommunen om følgende (§59):

Krav om indberetning	• Logbøger for miljøteknologi • Dokumentation for miljøledelsessystem (§51, stk. 3) • Logbog for gennemførte kontroller (§53, stk. 5) • Dokumentation for overholdelse af fodringskrav (§ 55)
-----------------------------	---

Da husdyrbruget på attenagrevej 9, 6950 Ringkøbing er et IE-brug skal ovennævnte særregler overholdes på det tidspunkt hvor godkendelsen meddeles.

Nedenfor er de nye særregler, der gælder for IE-brug kort beskrevet (Kapitel 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

Krav til IE-brug	IE-brug skal være opmærksom på særlige regler: • Krav om oplæring af personale og udarbejdelse af oplæringsmateriale. • Krav om udarbejdelse af plan for reparation og vedligeholdelse af udstyr. • Krav om anvendelse af fodringsteknikker til reducere af kvælstof og fosfor, herunder fasefodring, reducere af råprotein og anvendelse af fodertilsætningsstoffer. • Krav om anvendelse af energieffektiv belysning. • Krav om reduktion af støvemissioner fra staldanlægget. • Underretningspligt ved manglende overholdelse af miljøgodkendelses vilkår. Den driftsansvarlige skal straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og straks underrette Ringkøbing-Skjern Kommune. • Krav om årlig indberetning, hvor der skal indsendes logbøger for eventuel miljøteknologi, dokumentation for miljøledelsessystem, logbog for gennemførte kontroller og dokumentation for overholdelse af fodringskrav • Særlige krav ved ophør af IE-brug.
-------------------------	--

Formalia

Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet, habitatdirektivet og IE-direktivet samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøgodkendelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøgodkendelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2021-2033
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 300 af 20. marts 2024
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning nr. 2243 af 29. november 2021 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning nr. 931 af 16. juli 2024 (gødningsanvendelsesbekendtgørelse).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 927 af 28. juni 2024 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12. november 2021
- Bekendtgørelse om affald, nr. 2512 af 10. december 2021 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Ansøgningsmaterialet har været offentliggjort i 3 uger på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug den 23. december 2024 til den 13. januar 2025, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 30 dages høring hos ansøger, konsulent, naboer og ejere og beboere på ejendomme med boliger/bygninger indenfor konsekvenszonen fra 19. maj 2025 til den 23. juni 2025.

Naboer: Ejere og beboere af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 1.229 meter

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at ændringer på anlæggene generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i den matrikler, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af

udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der ikke er nogen, som skal inddrages i høringen.

I forbindelse med høringen er der indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Kommunen har modtaget en nabobemærkning vedrørende lugt fra ejendommen Kirkemarken 2, 6950 Ringkøbing. Ansøger har afgivet bemærkninger hertil. Sagen blev efterfølgende behandlet på Teknik- og Miljøudvalgets møde den 19. august 2025, hvor udvalget besluttede at meddele dispensation for lugt efter 50 %-reglen samt miljøgodkendelse til den ansøgte overgang til stipladsmodellen

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 25. august 2025 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 22. september 2025.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevareklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering

En godkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en godkendelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet miljøgodkendelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

Godkendelser af IE-husdyrbrug tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering foretages, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt

Godkendelsen skal dog uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Poul Bennetzen
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger:

- Ejer af husdyrbruget på adressen Attenagrevej 9, 6950 Ringkøbing

Konsulent:

- Vestjysk, Herningvej 3, 6950 Ringkøbing. v. Helle Borum, e-mail: hbo@vetjysk.dk

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 1.229 meter:

- Se bilag 3

Matrikulære naboer til matrikel nr. 10a Degneboligen, Ølstrup

Kopi af udkast til miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Vestjysk, Herningvej 3, 6950 Ringkøbing. v. Helle Borum, e-mail: hbo@vetjysk.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, e-mail: stps@stps.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, e-mail: formand@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomiteé for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk

- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: Ringkoebing-skjern@friluftsradet.dk og lokalraad@friluftsradet.dk

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Vestjysk, Herningvej 3, 6950 Ringkøbing. v. Helle Borum, e-mail: hbo@vetjysk.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, e-mail: stps@stps.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, e-mail: formand@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: Ringkoebing-skjern@friluftsradet.dk og lokalraad@friluftsradet.dk

Miljøkonsekvensrapport

Ansøgningen om miljøgodkendelse skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatte en miljøkonsekvensrapport, idet der er tale om en ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven.

Krav til miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
 - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
 - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
 - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, og
 - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og tillige oplysninger om foranstaltninger ved ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Ansøger skal ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger.

Ansøgers oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Gennemgang af miljøkonsekvensrapport

Ringkøbing-Skjern Kommune skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen gennemgå miljøkonsekvensrapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise og kan i fornødent omfang indhente yderligere oplysninger fra ansøger til opfyldelse af kravene.

Miljøkonsekvensrapport, ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk, BAT-redegørelse og beredskabsplan er gennemgået, og der er indhentet supplerende oplysninger.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at ansøger og dennes konsulent har leveret tilstrækkelige oplysninger til, at der kan gennemføres en miljøvurdering af det ansøgte.

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

1) landskabelige værdier,

2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,

3) jord, grundvand og overfladevand, og

4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ansøger ønsker den fleksibilitet, som følger ved at staldanlægget godkendes efter stipladsmodellen. Dette medfører, at der stilles vilkår om produktionsarealet på staldanlægget, men at der ikke som tidligere fastsættes en produktionstilladelse til antal dyr, eller krav om fx ind- og afgangsvægt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at en godkendelse efter stipladsmodellen vil give en større fleksibilitet i produktionen af dyreholdet og dermed er en naturlig ændring af husdyrbruget, som er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af husdyrbruget

Ansøgt drift

Stalde og produktioner Ansøgt drift						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
1-5. Farestalde + 11. Babystalde	5608	Mekanisk ventilation	6 m	(#743429) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	191
				(#740161) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	3694
Slagtesvinestalde (polte-karantæne)	1278	Mekanisk ventilation	6 m	(#740163) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	892
Løbe-/drægtighedsstald	7874	Mekanisk ventilation	6 m	(#740165) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	6603
Sum						11380

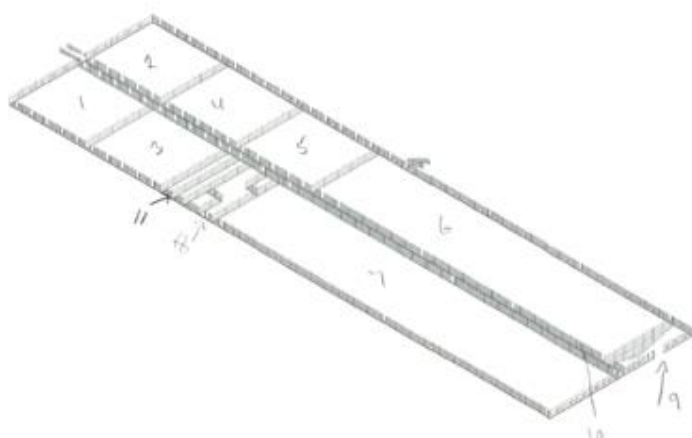
Regel:

Områder, hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for at gødningsafsætte, medregnes ikke som produktionsareal

Ansøger oplyser:

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ved en detaljeret opmåling af stierne. Dvs. at der er fratrasket gangarealer. Dog er inventar og foderkrybber ikke fratrasket.

- 1-5 FARESTALDE
- 6 LUGESTALD
- 7 DIREKTEHJESSTALD
- 8 FØRUM - FØDERLAGE
- 9 Hølmåse-
- 10 MIDTERLAGE
- 11 BÅBY STALDE

Kommunens vurdering:

Staldene og dyreholdet er uændret i forhold til nudriften. Der er ansøgt om at overgå til stipladsmodellen dvs. der søges om en godkendelse af produktionsarealer (m²) fremfor tidligere som antal dyr og krav om ind- og afgangsvægt.

Nudrift

Stalde og produktioner Nudrift				
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde Produktion	Antal måneder udegående
				Produktionsareal (m ²)

1-5. Farestalde + 11. Babystalde	5608	Mekanisk ventilation	6 m	(#743454) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	191
				(#740795) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	3694
Slagtesvinestalde (poltekarantæne)	1278	Mekanisk ventilation	6 m	(#740796) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	892
Løbe-/drægtighedsstald	7874	Mekanisk ventilation	6 m	(#740797) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	6603
Sum						11380

Husdyrbruget er reguleret af miljøgodkendelsen fra 2018, der blev revurderet i 2021.

Tidligere godkendelser:

- 23-04-2018 §12 miljøgodkendelse
- 01-03-2021 Revurdering af §12 miljøgodkendelse

8-års drift

Stalde og produktioner 8 års drift						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Slagtesvinestalde (poltekarantæne)	1278	Mekanisk ventilation	6 m	(#743486) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	892

Husdyrbrugets 8-årsdrift er identisk med nudriften med undtagelse af de 2 nye stalde "løbe-/drægtighedsstald" og "1-5 Farestald+ babystalde", der efterfølgende er blevet etableret.

Produktioner med miljøteknologi

Staldnavn	Produktion	Beskrivelse af miljøteknologi	Driftstimer pr. år	NH ₃ -N effekt (%)	Lugteffekt (%)
Ansøgt drift					
Løbe- /drægtighedsstald	(#740165) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Kemisk luftvasker (Munthers) (38%) Gyllekøling (4%) $Rt_{1,2} = 0,004 + 0,38 - 0,04 \cdot 0,38 = 0,4048 = 40,48\%$ 3.3. Gyllekøling og luftrensning Kombineres gyllekøling med luftrensning kan der ikke regnes med additivitet, idet luftrensning er en end-of-pipe-teknologi og som fjerner en vis (konstant) andel af den gasformige ammoniak i staldluften uanset kilden (gylle- eller gulvoverflade). Der skal derfor foretages en kædeberegning jf. ligning (3). Hvis det således antages, at gyllekøling kan reducere ammoniakemissionen fra en stald med 30 % og luftrensning kan reducere med 89 % kan den effektive reduktion beregnes til: $Rt_{1,2} = 0,30 + 0,89 - 0,30 \cdot 0,89 = 0,92 = 92 \%$	8760	40,5	
Nudrift					
Løbe- /drægtighedsstald	(#740797) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Navn: Kemisk luftvasker Driftstimer=[8760,00] Effektlugt:[] Effektnh3 = [38,00]	8760	38	
8 års drift - Ingen data					

I løbe-/drægtighedsstalden anvendes miljøteknologien kemisk luftvasker (Munthers) og gyllekøling.

Kemisk luftvasker

I både nudriften og ansøgt drift er etableret miljøteknologien kemisk luftvasker med en ammoniakreducerende effekt på 38%.

Gyllekøling

I ansøgte drift er tilføjet miljøteknologien gyllekøling med en ammoniakreducerende effekt på 4%.

Generelt

Kombinationen af luftrensning med 38% ammoniakreduktion og gyllekøling med 4% ammoniakreduktion i løbe/drægtighedsstalden giver en samlet ammoniakreduktion på 40,5 %, se nedenfor.

Når man kombinerer luftrensning og gyllekøling, kan man ikke bare lægge effekterne sammen. Det skyldes, at luftrensning er en såkaldt "end-of-pipe"-teknologi, som fjerner en fast andel af ammoniak i luften – uanset hvor ammoniakken kommer fra (gylle eller gulv).

Derfor skal man bruge en kædeberegning, hvor effekten af luftrensning regnes efter, at gyllekølingen allerede har reduceret noget af ammoniakken.

Et eksempel:

- Gyllekøling reducerer ammoniakken med 30 %
- Luftrensning reducerer 89 % af det, der er tilbage

Den samlede reduktion beregnes som:

$$\text{Samlet reduktion} = 0,30 + 0,89 - (0,30 \times 0,89) = 0,92 = 92 \%$$

Altså opnår man samlet set en 92 % reduktion i ammoniakemission.

Baggrund for ekstra ammoniakreduktion (gyllekøling/luftrensning)

Baggrunden for kravet om 40,5% ammoniakreduktion på husdyrbruget er, at der miljøgodkendelsen fra 23. april 2018 er vilkår om, at der skulle etableres 3 gyllebeholder på 4.500 m³ med miljøteknologien teltoverdækning. Ansøger har kun etableret 2 gyllebeholder med teltoverdækningen. En teltoverdækning medfører en ammoniakreduktion på 187,7 kg NH₃-N/år.

Ansøger har valgt, at kombinere den kemiske luftrenser med gyllekøling, således at 187,7 kg NH₃-N/år inkluderes i denne ansøgning. Dette sker ved at fastholde ammoniakreduktionsprocenten på 38% ved den kemiske luftrense og tilføje gyllekøling med 4% ammoniakreduktion, se bilag 5.

Gødningsopbevaringsanlæg

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Ny gylletank (4500 m ³)	Flydende			4 m ; 19,5 m	982
Ny gylletank (4500 m ³)	Flydende			4m ; 19,5 m	986
Ny gylletank (500 m ³)	Flydende				109
Fortank	Flydende				30
Nudrift					
Ny gylletank (4500 m ³)	Flydende			4 m ; 19,5 m	982
Ny gylletank (4500 m ³)	Flydende			4m ; 19,5 m	986
Ny gylletank (500 m ³)	Flydende				109
Fortank	Flydende				30
8 års drift					
Fortank	Flydende				30
1. Gammel gylletank	Flydende				537
2. Gammel gylletank	Flydende				183

Kommunens bemærkninger

Nudriften defineres jf. § 30, stk. 3, som den lovlige drift, i henhold til den meddelte godkendelse, der er udnyttet.

I miljøgodkendelsen fra den 23. april 2018 fremgår, at der blev givet godkendelse til 3 nye gyllebeholder på 4.500 m³.

Da en ene gyllebeholder på 4.500 m³ ikke er opført bortfalder beholderen derfor både i nudrift og i ansøgt drift.

Ansøger har herefter de 2 gyllebeholder på 4.500 m³ i nudriften og en gylletank på 500 m³ og en fortank på 99 m³.

De 2 gylletanke der fremgår under 8-års driften (1. gammel gylletank + 2. gammel gylletank) er fjernet og fremgår derfor ikke af nudrift og ansøgt drift, idet tankene tidligere har været placeret, hvor de nye staldbygninger nu er placeret.

Opbevaringsanlæg med miljøteknologi

Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi	NH ₃ -N effekt (%)
Ansøgt drift		
Ny gylletank (4500 m ³)	Navn: OverdækningFast EffektNh ₃ = [50]	50,0
Ny gylletank (4500 m ³)	Navn: OverdækningFast EffektNh ₃ = [50]	50,0
Ny gylletank (500 m ³)	Låg	50,0
Fortank	Låg	50,0
Nudrift		
Ny gylletank (4500 m ³)	Telt	50,0
Ny gylletank (4500 m ³)	Telt	50,0
Ny gylletank (500 m ³)	Låg	50,0
Fortank	Låg	50,0
8 års drift		
Fortank	Låg	50,0

Alle tankene der etableret med miljøteknologien teltoverdækning/låg medfører en ammoniakreduktion på 50%. I forbindelse med §12 miljøgodkendelsen fra 2018 er der etableret 2 nye gylletanke på 4.500 m³ og en ny gylletank på 500 m³.

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Ansøger oplyser:

Opbevaringsanlæg	Opførsels år / 10 års beholder- kontrol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gylletank 1	2020	4.500	982	Overdækning
Gylletank 2	2020	4.500	986	Overdækning
Gylletank	2020	500	109	Fast låg
Fortank		99	30	Fast låg
Gyllekanaler		3.500		
I alt		13.099		

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken til gyllebeholder. I fortanken er der en elpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Gyllen afsættes væk fra ejendommen. En del af gyllen afgasses i biogasanlæg.

Loven kræver minimum 9 måneders opbevaringskapacitet, hvilket er overholdt.

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Der foretages ikke nybyggeri eller ændringer der medfører forøget forurening
By – og sommerhuszoner	50 meter	>50
Lokalplanområder	50 meter	>50
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	>50
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	>10

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen.

Type	Afstandskrav (m)	Mindste afstand til anlæg (m)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	>25
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	>50
Vandløb, dræn og søer ^{*1}	15	>15
Offentlig vej, privat fællesvej	15	>15
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25
Beboelse på samme ejendom ^{*2}	15	5 (til ældre slagtesvinestald)
Naboskel	30	>30

^{*1} Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

^{*2} Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

De lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt. Det bemærkes, at afstandskravet til beboelse er overholdt, idet der ikke er tale om nybyggeri ved projektet.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		x	Skove		x
Strand		x	Fortidsminder		x
Søer		x	Kirker		x
Vandløb		x			

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder, bevaringsværdige landskaber, større uforstyrrede landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget ligger indenfor landskabsområdet Skovbjerg Bakkeø Landbrugslandskab.

Skovbjerg Bakkeø Landbrugslandskab er kendetegnet af et landbrugslandskab på et bakket terræn. Landskabsområdet er en del af en større bakkeø og der findes små terrænlavninger med vandløb og lavbundsområder på tværs af det højtliggende terræn.

Bebyggelsen ligger som spredte gårde, og stort landbrugsbyggeri er en væsentlig del af bebyggelsesstrukturen. Landskabsområdet rummer få bevoksninger, og hegn er hovedsageligt enkeltrækkede og fragmenterede.

Landskabets åbne karakter og fragmenterede hegn betyder, at gårdene og stort byggeri i varierende grad vil indgå i udsigter på tværs af landskabet.

Generelt er bebyggelsesstrukturen nær terrænlavninger af lille skala, mens hovedparten af områdets bebyggelsesstruktur er kendetegnet af en middel til stor skala.

Landskabskarakteren vurderes generelt ikke sårbar over for ændringer og udviklingstiltag, når det sker med hensyn til landskabets bærende karaktertræk i form af et bakket terræn med vidtrækkende udsigter samt dyrkede marker.

Retningslinjer for landbrugsbyggeri:

Landskabet har kapacitet til indpasning af landbrugsbyggeri i alle skala.

Det er væsentligt, at nyt byggeri tilpasses det eksisterende byggeri, så den samlede bygningsmasse fremstår ensartet og harmonisk i landskabsbilledet.

Landbrugsbyggeri og stort markant byggeri ligger generelt med en åben afgrænsning og uden grøn beplantning. Landbrugsbyggeri indgår derved i udsigterne i både dette landskabsområde og udsigterne i de omgivende landskabsområder. Nyt byggeri bør efterligne karaktertrækket ved ikke være omkranset af bevoksning, men kan afskærmes af fragmenteret beplantning, som er karakteristisk for landskabsområdet.

I terrænlavningerne bør der kun etableres byggeri i lille skala.

Bygningsbeskrivelse

Der opføres ikke nybyggeri i forbindelse med overgangen til stipladsmodellen. Husdyrbruget vil derfor fremstå uændret.

Beplantning:

Landskabet er et åbent landbrugslandskab, hvor mange læhegn/punktbeplantninger/skovbevoksninger adskiller marker og den spredte bebyggelse i området ligger i forbindelse med eksisterende beplantning (som øer på en flade).

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg. Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlæggets miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Følgende fremgår i vilkår 15 i miljøgodkendelsen fra 2018:

Der skal senest et halvt år (eller alternativt det førstkommende efterår) efter staldbygningen opførelse plantes slørende beplantning og laves en vold med lave buske og græs efter beplantningsplanen. Beplantningen skal bestå af egnskarakteristiske arter og skal vedligeholdes.

Vilkåret er fastholdt og videreført i denne (§16a) miljøgodkendelse.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 29, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år

Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.
--	--

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

I kraft af den store afstand (mere end 3 km) til kategori 1 naturområde er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 1 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 1 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

I kraft af den store afstand til området (mere end 3 km), er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug, ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af det nærmeste Kategori 2-Natur.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 2 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 2 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret hede, mose, enge og søer. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til:)	
			Nudrift	8-årsdrift
3. Mose (SV)	576	Sydvest	0,0	0,3
4. Hede	596	Nord	0,0	0,5
1. §3 Eng	219	Syd	0,0	0,9
5. Mose	634	Øst	0,0	0,9

2.§3 enge	171	Syd	0,0	0,8
-----------	-----	-----	-----	-----

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Øvrig natur omkring anlægget:

Vandhuller:

Der er ikke vandhuller/søer inden for 500 meter fra staldanlægget. Kommunen vurderer derfor at merbelastningen er så minimal, at den ikke vil medføre biologiske ændringer af søernes tilstand.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at ændringen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arterne lever ofte i områder, som i forvejen er beskyttet - f.eks. områder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. Men i mange tilfælde kan arternes levesteder dog også ligge i eller umiddelbart op til dyrkede marker.

På arealer, der er yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, er det lodsejerens eller brugerens ansvar at disse ikke beskadiges eller ødelægges. Det gælder også for aktiviteter, der normalt ikke kræver tilladelse, f.eks. almindelig landbrugsdrift.

Yngleområder indeholder områder, som er nødvendige for:

- Parring og kurtisering
- Redebygning, hulebygning, fødsel eller æglægning
- Opvækst af unger

Eksempler på yngleområder er padders ynglevandhuller og odderens hule.

Yngleområder dækker også nærliggende arealer, som afkommet er afhængig af.

Rasteområder er områder, hvor dyrene hviler og som er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, hvor dyrene:

- Opholder sig for at hvile, sove eller overvintre (dvale)
- Opholder sig i skjul i større flokke
- Opholder sig for at opfylde vigtige livsfunktioner, som for eksempel solbadning

(for vekselvarmende dyr).

Rasteområder kan være træer, som flagermus benytter til vinterhi eller de solvendte skrænter og diger, som markfirbenet bruger til solbadning.

Følgende arter er registreret i Ringkøbing-Skjern Kommune og de kan derfor forekomme på egnede lokaliteter:

Markfirben – Lever ofte i beskyttede sten- eller jorddiger og holder til på solrige skrånninger. Ofte på steder med bar, løs og sandet jord, eksempelvis heder, klitter, overdrev og råstofgrave. Markfirbenet benytter linjeformede terrænelementer som vejrabatter, skovbryn, levende hegn og stengærder som spredningskorridor.

Spidssnudet frø – Yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Arten er afhængig af, at der nær yngleområdet findes gode levesteder på land, eksempelvis enge og moser. Et yngle- eller rasteområde for padden skal betragtes som et netværk af vandhuller med tilknyttede arealer. Arternes overlevelse og udbredelse sikres ved, at der kan vandles fra et vandhul til et andet.

Grøn køllegrø – Forekommer udelukkende i et mindre antal jyske vandløbssystemer, herunder Skjern Å. Den holder til på solåbne strækninger med hurtigstrømmende, rent og ilttræt vand.

Grøn mosaikgrø – Yngler kun i søer, damme og kanaler med forekomst af krebseklo. Yngleområderne ligger ofte i skov og er solbeskinnede. Arten benytter også småsøer i det åbne land. Ynglevandene må hverken være for næringsfattige eller for næringsrige. Rasteområderne er skovlysninger og skovbryn.

Stor kællegrø – Arten yngler i mindre, næringsfattige, brunvandede søer ofte omgivet af hængesæk / højmoser. Den foretrækker beskyttet beliggende lokaliteter med både sol og læ. Dog ses den også i fritliggende vandhuller, men ikke hvor der er skygge. Rasteområderne er steder med både sol og læ, som oftest skovbryn eller lysåbne skovveje.

Flagermus, herunder oftest sydflagermus og vandflagermus, men det kan også være andre arter – Yngle- og rasteområder for flagermus er gamle hule træer, bygninger med hulrum og god tilflyvningsadgang udefra. Når arterne spreder sig eller søger føde benytter de ledelinjer i landskabet. Det kan være levende hegn, skovbryn eller vandløb.

Odder – Foretrækker at leve i beskyttede og uforstyrrede vandløb, men kan findes i alle større vandløbssystemer i Jylland. Den forekommer dog også tæt på menneskelig bebyggelse, hvor den er nataktiv. Det der er karakteristisk for yngle- og rasteområdet er, at der som regel er tæt beplantning langs bredderne i form af rørskove, overhængende gamle træer eller kratbevoksninger samt en god fiskebestand i vandet.

Ulv - Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af krondyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.

Bæver – Er et nataktivt dyr, som altid lever i tilknytning til ferskvand. Bæverens bo er som regel en hytte på vandløbsbredden, men kan også være gravet ind i bredden. Arten blev genindført i Danmark i 1999 og er under udbredelse. Formålet er at skabe natur, der giver bedre levevilkår for mange truede plante- og dyrearter.

Aktuelle observationer og registreringer:

På godkendelsestidspunktet for denne miljøgodkendelse foreligger ingen aktuelle registreringer af bilag IV-arter for den pågældende lokalitet.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse eller godkendelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i godkendelser og tilladelser efter §§ 16 a og 16 b i husdyrbruksloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., indrettes således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand.

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Ansøger oplyser, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde. Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse, og er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg:

Foder opbevares i udendørs siloer og foderlade på Attenagrevej 1.

Der er egen fodercentral i Ølstrup, hvorfra foderet til de 3 ejendomme (Attenagrevej 1, Ølstrupvej 27 og Attenagrevej 9) er produceret og blandet.

Sørne fasefodres. Der anvendes diegivnings- og drægtighedsblandinger. Der fodres med vådfoder på ejendommen.

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Attenagrevej 9 er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse. Håndtering på husdyrbruget: Spildevand fra virksomheden toilet og bad bliver ført til godkendt bundfældningstank og nedsivningsanlæg. Bundfældningstanken tømmes via den kommunale tømningsskema.
Regnvand
Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Håndtering på husdyrbruget: Regnvand ledes til regnvandsbassin ved Attenagrevej 1.
Spildevand fra vaskeplads
Definition og krav: Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken. Håndtering på husdyrbruget: På husdyrbruget foretages vask af maskiner i på Attenagrevej 1.

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Ansøger oplyser, at der på ejendommen anvendes der olie, i form af dieselolie. Dieselolie anvendes til landbrugets maskiner. Dieselolien opbevares i en overjordisk 1200 l ståltanke fra 2021. Tanken er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tanken.

Placering af ny olietank

Kemikalier og pesticider

Opbevares ikke på ejendommen.

Medicin

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i et køleskab i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Vurdering

Det vurderes at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Ringkøbing-Skjern Kommune kan oplyse, at generelt skal opbevaring ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø og grundvand. Det betyder i praksis, at der ikke må være afløb fra opbevaringsrum, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Det betyder også, at gulvet skal være med tæt bund. Spild skal suges op med f.eks. kattegrus eller savsmuld og afleveres til en genbrugsstation.

Påvirkning af grundvand

Anlægget ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser.

Håndtering og opbevaring af affald

Ansøger oplyser:

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Ringkøbing-Skjern Kommune.

Affald sorteres i de lovpligtige 10 affaldstyper.

De ti typer af affald er:

Der er ingen bagatelgrænse for sorteringen.

Affaldet fra bedriften sorteres i de 10 fraktioner og fyldes i affaldscontainere. Affaldscontainerne tømmes via den kommunale ordning.

Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicenummer/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Klinisk risikoaffald som kanyler, flasker og knive opsamles i gule spande fra Marius Petersen, som også afhenter dem ved behov. Spanden opbevares i foderladen. Der forefindes ikke medicinrester på ejendommen.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Der er ingen pesticider eller kemikalier på ejendommen.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis en gyllebeholder skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

Der er udarbejdet en beredskabsplan.

Vurdering

Det vurderes at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Kommunen vurdering:

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

Som IE-brug er der særlige forhold som beredskabet skal leve op til. Se under særregler for IE-brug.

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, er der udarbejdet en beredskabsplan der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
 - Boligformål
 - Blandet bolig og erhvervsformål
 - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret

Kumulation af lugt

Der ligger et husdyrbrug (Langdyssevej 3) nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor forøges til samlet bebyggelse (markeret som Kirkemarken 3).

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Attenagrevej 12	0	NY	464,3	464,3	578,1	Ja	▼
 Attenagrevej 14	0	NY	464,3	464,3	343,8	Nej	▼
 Kærhusvej 18	0	NY	464,3	464,3	955,2	Ja	▼
 Langdyssevej 4	0	NY	464,3	464,3	635,4	Ja	▼
 Kirkemarken 3	1	NY	906,4	997,1	893,2	Nej	▼
 Den vestlige Del, Brejning	0	NY	1188,3	1188,3	3862,3	Ja	▼

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

Gul: Genekriterie er ikke overholdt, men der kan søges om dispensation jf. § 34 (50 % reglen).

Konsekvenszone: 1229 m

Den korrigerede geneafstand angiver den maksimale afstand, hvor geneniveauet kan overholdes, hvilket kan overholdes for nærmeste samlede bebyggelse og byzone. Genekriteriet er dog ikke overholdt for nærmeste samlede bebyggelse, hvilket fremgår af den gule markering i ovenstående tabel. Det er dog muligt at søge om dispensation efter 50%-reglen, hvis forudsætningerne herfor er tilstede.

- Ringkøbing-Skjern Kommune kan meddele dispensation i forhold til lugtgenekriterierne, hvis følgende lovkrav jævnfør §33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt.
- Afstanden til samlet bebyggelse, byzone eller enkeltbolig er mere end 50% af den beregnede geneafstand.
- Husdyrbrugets samlede lugtemission må ikke stige. Hvis lugtemissionen forøges i et staldafsnit, skal lugtemissionen samtidigt reduceres tilsvarende eller mere i staldafsnit, der ligger tættere på henholdsvis byzone, samlet bebyggelse eller beboelser på ejendomme uden landbrugspligt.
- Lugtemissionen kan dog forøges uden tilsvarende reduktion i staldafsnit, hvor afstanden til byzone, samlet bebyggelse og beboelser på ejendomme uden landbrugspligt er mindst den dobbelte af den ukorrigerede geneafstand

Derudover lægger Ringkøbing-Skjern Kommune vægt på følgende:

- Kommunen har ikke modtaget berettigede klager over lugt fra husdyrbruget.
- Ansøger har dokumenteret, at muligt tiltag for at reducere lugtbidraget er undersøgt.
- Ansøger bygger ikke nye stalde- eller gødningsopbevaringsanlæg eller laver andre væsentlige investeringer, fx gennemgribende renoveringer eller ny teknologi.

Beskrivelse af ejendommen i forhold til lugt.

Ansøger oplyser:

Det ansøgte projekt indebærer, at den nuværende svinebesætning fortsætter i de eksisterende stalde, men hvor ansøger ikke er fastholdt i at producere et fastsat maksimum af dyr inden for fastsatte vægtintervaller. Den søgte drift efter stipladsmodellen medfører ikke et forøget lugtbidrag til omgivelserne. Da projektet ikke medfører et forøget lugtbidrag fra det samlede staldanlæg, eller fra hver af de enkelte stalde, og da afstanden til samlet bebyggelse er mere end 50 % af den beregnede lugtgeneafstand, anmoder ansøger Ringkøbing-Skjern Kommune om at anvende muligheden for at fravige lugtbeskyttelsesniveauet som fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34.

Lugtreducerende tiltag:

Staldsystem

Der er delvis fast gulv i sostaldene (de nye stalde). Lugtemissionen fra delvis spaltegulv er lavere og luftkvaliteten er forbedret, da man har reduceret spaltearealet.

Stalde med delvis spaltegulv er typisk i drift med lavere rumtemperaturen end stalde med fulddrænedede gulve. Rumtemperaturen har ligesom gulvtype og gylleoverflade stor betydning for staldens frigivelse af lugt.

Overbrusning

Der overbruses i alle stalde dagligt. Overbrusning af gødearealet i stierne forbedrer grisenes gødeadfærd, så de opretholder et tørt og rent lejeareal på det faste gulv.

Udslusning af gylle

Gyllen udsluses hver uge i forbindelse med afhentning af gylle til biogas.

Det, at der ikke står gammel gylle i kanalerne, er med til at sænke lugtemissionen fra stalden, da lugteudledningen stiger i takt med gyllens alder.

Der er overdækning på alle ejendommens gyllebeholdere.

Vurdering

Der sker ingen ændringer i bygningsmasse eller dyrehold ved denne godkendelse. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige eller ændrede gener for omkringboende naboer.

Kommunens vurdering:

Husdyrbrugets samlede lugtemission må ikke stige, hvilket heller ikke er tilfældet, da der udelukkende godkendes en overgang til stipladsmodellen. Der bygges ikke nyt og der ændres ikke noget i staldenes staldsystemer i forbindelse med denne godkendelse.

Den vægtede gennemsnitsafstand til enkelt bolig (Attenagrevej 14) og samlet bebyggelse (Kirkemarken 3) er mere end 50% af geneafstanden.

Beregningspunkt	Attenagrevej 14	Samlet bebyggelse (Kirkebakken 3)
Den vægtede gennemsnitsafstand	343,8 meter	893,2 meter
Geneafstand	464,3 meter	997,1 meter
Beregning	$343 \times 0,5 = 171,9$ meter	$893,2 \times 0,5 = 446,6$ meter
Konklusion	464,3 er større end 171,9	997,1 er større end 446,6

Derudover lægger Ringkøbing-Skjern Kommune vægt på følgende:

Der bygges ikke nye staldanlæg eller gødningsopbevaringsanlæg eller laves andre væsentlige investeringer, fx gennemgribende renoveringer eller ny teknologi i forbindelse med denne godkendelse.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke modtaget klager fra de omkringboende i forhold til driften af husdyrbruget.

På baggrund af ovenstående vurderer Ringkøbing-Skjern kommune, at husdyrbruget lever op til lovkravet, som gør det muligt at dispensere fra lugtgenekriterierne ved at gøre brug af 50%-reglen.

Konklusion

Ringkøbing-Skjern kommune meddeler med baggrund i ovenstående dispensation til at lugtkriteriet ikke bliver overholdt til ejendommen på adressen Attenagrevej 14 og til samlet bebyggelse (Kirkemarken 3). Lovgrundlaget er husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §32 og §33.

Kommunen vurderer derfor, at de lovpligtige beskyttelsesniveauer for lugtgener herefter er overholdt. Desuden vurderes, at en godkendelse efter stipladsmodellen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift:

Staldafsnit								
1-5. Farestalde + 11. Babystalde	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	743429	0	2292,0	4011,0	0	2292,0	4011,0	191
	740161	0	10712,6	59104,0	0	10712,6	59104,0	3694
Slagtesvinestalde (polte- karantæne)	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	740163	0	12488,0	38356,0	0	12488,0	38356,0	892
Løbe-/drægtighedsstald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	740165	0	38957,7	46881,3	0	38957,7	46881,3	6603
Sum			64450,3	148352,3		64450,3	148352,3	

Nudrift:

Staldafsnit								
1-5. Farestalde + 11. Babystalde	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	743454	0	2292,0	4011,0	0	2292,0	4011,0	191
	740795	0	10712,6	59104,0	0	10712,6	59104,0	3694
Slagtesvinestalde (polte- karantæne)	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	740796	0	12488,0	38356,0	0	12488,0	38356,0	892
Løbe-/drægtighedsstald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	740797	0	38957,7	46881,3	0	38957,7	46881,3	6603
Sum			64450,3	148352,3		64450,3	148352,3	

Gyllebeholdere nærmere end 300 meter fra beboelse.

Det er et lovkrav, at gyllebeholdere der indeholder husdyrgødning af svin eller kødædende pelsdyr og ligger mindre end 300 m fra nabobebyggelse på etableringstidspunktet, skal være forsynet med fast overdækning. Medmindre de er lovligt etableret før den 1. januar 2007 eller godkendt før 1. januar 2007.

Der ligger beboelse indenfor 300 meter fra husdyrbrugets gyllebeholdere. Beholderne er opført efter 1. januar 2007. Der er derfor krav om, at beholderenerne skal være forsynet med teltoverdækning, hvis de anvendes til gylle fra svin, kødædende pelsdyr eller biogasgylle med indhold af gylle fra svin eller kødædende pelsdyr. Der er stillet vilkår herom i miljøgodkendelsen.

Støj og rystelser

Ansøger oplyser:

Støjkilder fra husdyrbruget udgøres primært af støj fra husdyr, kørsel med landbrugsmaskiner, samt til- og frakørsel fra ejendommen med foder, produkter og grise. Derudover kan der være støj fra ventilationsafkast, men frekvensregulerede ventilatorer støjer normalt mindre end traditionelle ventilatorer. Ansøger angiver at der bevist er valgt støjsvage ventilatorer. Ventilationen kører hele døgnet men er trinløst reguleret, så det ikke kører på fuld kraft hele tiden.

Traktorkørsel er sæsonbetonet særlig forår og høst.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Der sker ikke en ændring i støjkilderne i forhold til den nuværende drift. Ejendommens beliggenhed i relativ tæt afstand på nabo betyder at naboen i perioder vil kunne opleve støj fra husdyrbruget. En del af de støjende aktiviteter ligger i dagtimerne f.eks. levering af foder og afhentning af gylle og vil ikke give gener.

Kommunens vurdering:

Støjkilder fra husdyrbruget udgøres primært af intern og ekstern til- og frakørsel på virksomheden.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et

problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj og rystelser, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj eller rystelser for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Ansøger oplyser:

Der er lys i løbeafdelingen 18 timer i døgnet, af hensyn til søernes reproduktion. I øvrige staldbygninger er der kun lys i staldene, når der arbejdes. Lyset i staldene kan ses fra vinduerne i siden af bygningerne. Lyset vurderes ikke at være generende for omgivelserne.

Al udendørsbelysning er udelukkende orienteringslys og tændes efter behov.

Vurdering

Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af den ansøgte godkendelse. Eksisterende udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Kommunens vurdering:

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved hyppig udslusning af gylle samt med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

Kommunens vurdering:

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Ansøger oplyser:

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusningsanlæg i alle stalde. Der fodres med vådfoder på ejendommen, hvilket minimerer støvgener kraftigt.

Transport af foder mellem fodersiloerne og stalden foregår i et lukket system, derved er støvgener fra håndtering af foder meget begrænset.

Vurdering

Generelt vurderes at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Kommunens vurdering:

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Der gøres opmærksom på at IE-brug har en særlig forpligtelse til at reducere støvemissioner fra staldanlægget jævnfør kap. 17 om særregler for IE-brug i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Klima

Ansøger oplyser:

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med bla. følgende tiltag:

- Der anvendes LED-belysning i staldene, som minimerer elforbruget.
- Der anvendes hyppig udslusning en gang ugentligt i den eksisterende poltestald. Metanproducerende bakterier er mindre aktive ved lave temperaturer (under 15°C). Derfor kan man mindske udledningen af metan ved at pumpe gylle hyppigere fra stalden til gylletanken og skylle gyllekanalerne.
- Overdækning af gyllebeholder, reducerer metanudledningen, pga. at der skabes et bedre miljø for visse mikroorganismer, som er drivhusgasreducerende.
- Husdyrgødning afsættes til biogas hvor det bidrager til produktion af elektricitet og varme. Afgasning af husdyrgødning reducerer jf. energistyrelsen udledningen af drivhusgasser fra ejendommens husdyrhold og er medvirkende til at nedsætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossil energi ved at erstatte naturgas. Gødskningen med biogasgylle har en lavere lattergas emission end fra rågylle.
- Der er god opbevaringskapacitet. Derved kan gyllen gemmes og udbringes på det mest optimale tidspunkt i forhold til afgrødens mulighed for kvælstofoptag, hvilket vil begrænse omdannelsen af kvælstof til lattergas.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøgodkendelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøgodkendelse stilles vilkår om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Der er én ind- og udkørsel til og fra ejendommen. Ejendommen ligger højt og med gode oversigtsforhold.

Til- og frakørselsforhold

Type	Antal/år	Kommentarer
Indkøbt foder	12	Alt foder til anlægget pumpes under jorden fra Attenagrevej 7.
Brændstof	4	
Husdyrgødning lastbil til og fra biogas	375	30 tons pr. læs
Husdyr til ejendommen	18	Polte leveres til ejendommen hver 6. uge. I alt 2.250 polte.
Husdyr fra ejendommen	104 52	2.200 smågrise afhentes hver uge. Slagtesøer afhentes hver uge.
Døde dyr	52	DAKA
Affald	26	
Dyrlæge	12	
Samlet antal transporter	655	Svarer til 12-13 ugentlige transporter til og fra ejendommen.

Antal transporter til og fra ejendommen.

De fleste transporter er med husdyrgødning til og fra biogas og levende dyr. Der vil derudover være transporter i forbindelse med gyllekørsel til og fra markerne. Belastningen med transporter vil derfor være størst i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Kommunens vurdering:

Ansøgt projekt vil betyde en uændret transport til og fra husdyrbruget, idet der ansøges om at overgå til stipladsmodellen dvs. der søges om produktionsarealer (m²) frem for antallet af dyr.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurderer derfor, at projektet ikke vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at alle døde dyr bliver opbevaret under kadaverkappe, på befæstet areal, hævet fra jorden og placeret så direkte sollys undgås. DAKA kommer og henter døde dyrene førstkommande hverdag efter ansøger har bedt om afhentning.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16a miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Foder

Forbrug af vand og energi

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I godkendelser og tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 er der efter denne model fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
1-5. Farestalde + 11. Babystalde	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,47 - 0,59 ^b	0,66
1-5. Farestalde + 11. Babystalde	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,50 - 0,58 ^b	0,56
Slagtesvinestalde (polte-karantæne)	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Løbe-/drægtighedsstald	Søer, gølle og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT						
Produktion	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#740161) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	3694	0,66	1	2438		
(#743429) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	191	0,56	1	107		
(#740163) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	892	2,30	1	2052		
(#740165) Søer, gølle og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	6603	0,72	1	4722		4728

Begrundelse for ansøgers forslag og kommunens krav

Produktion	Ansøgers begrundelse	Kommunens begrundelse
(#740165) Søer, gølle og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv		Bidrag fra teltoverdækning på gyllebeholder der ikke er etableret. Teltoverdækningen skulle udføres for at overhold BAT i miljøgodkendelsen dateret 23-4-2018

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 9.325 kg NH₃-N/år for staldene. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 422 kg NH₃-N/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 9.746 kg NH₃-N/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 9,733 kg NH₃-N/år. Der anvendes følgende ammoniakreducerende tiltag:

- Telt/låg på 3 gylletanke og en fortank medfører en ammoniakreduktion på 50 % fra hver tank.
- Kemisk luftrensere i løbe-/drægtighedsstald der medfører en ammoniakreduktion på 38 %.
- Gyllekøling der medfører en ammoniakreduktion på 4%.

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	9325	422	9746
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	9311	422	9733
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	13
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Ud over beregningen af den samlede ammoniakemission har ansøger beskrevet husdyrbrugets valg af den bedst tilgængelige teknik, herunder forhold til råvarer energi, management m.v.

Der er beskrevet følgende vigtigste anvendte virkemidler:

- Staldsystemer
- Overbrusningsanlæg
- Opbevaring af husdyrgødning

Nedenstående emner er beskrevet under afsnittet IE-brug:

- Vand og energiforbrug
- Fodring
- Management

Staldindretning

Der er indrettet følgende staldanlæg på husdyrbruget:

Farestal /babystald

Stalden er på 5.608 m² og indrettet med 3.694 m² produktionsarealer til søer, diegivende med staldsystemet kassestier, delvis spaltegulv og 191 m² til smågrise med staldsystemet Toklimastald, delvis spaltegulv.

Slagtesvinestald (polte-karantæne)

Stalden er på 1.278 m² og indrettet med 892 m² produktionsarealer til slagtesvin med staldsystemet Drænet gulv + spalter (33%/67%).

I denne stald anvendes luftrenser for at reducere ammoniakfordampningen.

Løbe-/drægtighedsstald

Stalden er på 7.874 m² og indrettet med 6603 m² produktionsarealer til søer, gølder og drægtige med staldsystemet delvis spaltegulv.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Der henvises til afsnittet lagerregnskab og opbevaringskapacitet, side 26+27.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Alternativer og fravalg BAT

Der er etableret luftrenser og gyllekøling på løbe-/drægtighedsstalden. Der er teltoverdækning/låg på alle gylletanke. BAT kravet er overholdt.

Ansøger har fravalgt at anvende gylleforsuring og punktudsugning:

Gylleforsuring

Der vil ikke kunne etableres forsuring på drægtighedsstalden, da der er tale om et gyllesystem med linespil.

Gyllen afsættes til biogas. Forsuret gylle indeholder store mængder svovl, der er problematisk i biogasprocessen. Store mængder svovl i biomassen der tilføres biogasanlægget kan være hæmmende for biogasprocessen. Der er ikke tale om en udvidelse af husdyrproduktionen.

Gylleforsuring er fravalgt, da de årlige omkostninger til gylleforsuring overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N, ved en mindre udvidelse på under 75 DE, jf. Teknologibladet "Svovlsyrebehandling af gylle i sostalde".

Punktudsugning

Punktudsugning er fravalgt, idet teknologien kun er godkendt til slagtesvinestalde.

Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

Miljøvurdering af IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er husdyrbrug, med intensiv fjerkræavl eller svineavl, som er omfattet af Europa-Parlamentet og Rådets om industrielle emissioner (IE-Direktivet.) IE-Direktivet er indarbejdet i den danske lovgivning.

Husdyrbruget Attenagrevej 9, 6950 Ringkøbing er et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion på over 750 stipladser til søer

Idet ansøgningen omhandler et IE-husdyrbrug skal det som tillæg til miljøvurderingen desuden sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at

- 1) der ud over iagttagelse af kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt,
- 5) affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages,
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, og
- 7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Udnyttelse af energi og råvarer

Ansøger har i ansøgningen beskrevet følgende omkring energi- og vandbesparende foranstaltninger.

Energi:

Ansøger oplyser:

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie. Elforbruget anvendes hovedsagligt til ventilation, gyllepumpning, luftrensning, belysning og udfodring.

	kWh
Elforbrug (kWh)	845.494

Af energibesparende teknikker kan nævnes, LED belysning i alle stalde og trinløs styring af ventilationen. Udendørs belysning er dagslysstyret eller har bevægelsescensor.

Til opvarmning af stalde er der gyllekøling.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og

driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentligt følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Vand

Ansøger oplyser:

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og vaskevand. Der anvendes vand fra Ølstrup vandværk.

	Ansøgt drift (m³)
Vandforbrug	21.000

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller vandventiler over krybbe, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Kommunens bemærkninger

I det ovenstående har ansøger redegjort for energi- og vandforbruget samt besparelsetiltag på området.

Der gøres opmærksom på at IE-brug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til en hver tid gældende bygningsreglement jævnfør kap. 17 om særregler for IE-brug i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

For at leve op til EU BAT-konklusionen med hensyn til vand- og energiforbruget er der stillet vilkår til, at vand og energiforbruget registreres, og at den årlige opgørelse gemmes og kan fremvises ved kommunens tilsyn.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at med de stillede vilkår, vil husdyrbrugets udnyttelse af energi og råvarer lever op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Substitution af særligt skadelige eller betænkelige stoffer

Ansøger har ikke indsendt oplysninger om hvorvidt der anvendes stoffer i husdyrbrugets

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets substitution af skadelige eller betænkelige stoffer lever op til den standard der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Idet der i den primære landbrugsproduktion generelt kun anvendes godkendte produkter og kemikalier, er det Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at husdyrbrugets ikke anvender skadelige stoffer der udsætter befolkningen for sundhedsfare hverken herhjemme eller ud over landets grænser.

Optimering af produktionsprocesser

Ansøger oplyser, at

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejds gange.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.
- Der er faste procedurer/rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer, levering af foder, transporter m.m.
- Bedriften efterlever kravene med tilhørende egenkontrolprogram i "Danish"- produktstandarden. En DANISH-godkendelse er landmandens kvalitetsstempel på, at forholdene i besætningen lever op til dansk lovgivning og branchens egne krav. Den omhandler primært forhold vedr. dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen. Endvidere stilles der krav om renholdelse, skadedyr, foderopbevaring og generelt management. Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.:

- At hjælpepestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.
- At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver.
- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets management og optimering af produktionsprocesser er med til at sikre, at produktionsprocesserne løbende optimeres og lever op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Iagttagelse af affaldshierarkiet

I forbindelse med driften af husdyrbruget skal produktion og håndtering af affald foretages således, at den i størst muligt omfang følger prioriteringen nedenfor.

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Ansøger har om affald oplyst,

Fast affald

Der findes en række forskellige affaldstyper på ejendommen, såsom papir, pap, glas, afdækningsplast, jern m.v.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Ringkøbing-Skjern Kommune.

Olie- og kemikalieaffald

Der opbevares ikke olie- og kemikalieaffald.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at der med affaldssorteringen er foretaget forberedelse med henblik på genbrug og med afsætningen til godkendte affaldsmottagere eller genbrugspladsen er det sikret, at affaldets videre vej i affaldshierarkiet vil blive håndteret bedst muligt.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune jf. 36 stk. 7-13 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen til kommunen.

Indberetningen skal omfatte beregninger, målinger, procedurer m.v., som skal foretages som led i egenkontrol.

Der er i driftsvilkårene til de emissionsbegrænsende tiltag på husdyrbruget stillet vilkår til overvågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen og kontrollerer, at forudsætningerne for godkendelsen overholdes.

Begrænsning i anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36 stk. 1 nr. 13, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til.

Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i nedenstående tabeller:

Mærkningselementer for akut toksicitet				
Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet				
KRONISK				
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbruget.

Særregler for IE-husdyrbrug

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat en række særregler for IE-husdyrbrug, som i det følgende vurderes i forhold til det ansøgte.

Miljøledelse

På baggrund af BAT-konklusionen af 21.02.2017 er der i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen stillet krav om, at IE-husdyrbrug, skal have et miljøledelsessystem der:

- 1) formulerer en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætter miljømål,
- 3) udarbejder handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,

4) minimum 1 gang årligt evaluerer miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og

5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med ovenstående krav. Dokumentation skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Miljøledelsessystemet skal være etableret og virke fra den dag miljøgodkendelsen er meddelt.

Overholdelsen af reglerne om miljøledelse indgår i det regelmæssige tilsyn efter miljøtilsynsbekendtgørelsen. Endvidere skal der årligt indsendes dokumentation for miljøledelse, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Oplæring af personale

IE-husdyrbrug skal sørge for at oplære eksisterende og nye medarbejdere. Overordnet set skal oplæringen angå relevant lovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, reparation og vedligeholdelse af udstyr, samt beredskabsplanlægning og -styring mv.

IE-husdyrbruget er forpligtiget til at sikre, at et oplæringsmateriale, der angår de forhold som følge af bestemmelsen i kapitlet om særregler for IE-husdyrbrug i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er tilgængelig for personalet og opdateres løbende. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende ved tilsyn.

Plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse

Det fremgår af kapitel 17 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, at IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel, herunder med henblik på at forebygge uheld, og beredskab for håndtering af uventede emissioner og hændelser.

Kontrolplanen og kontrollen skal som minimum omfatte følgende forhold:

- 1) Gyllebeholdere (for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder).
- 2) Gyllepumper, -miksere, -separatorer og -spredere.
- 3) Forsyningssystemer til vand og foder.
- 4) Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf.
- 5) Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør).
- 6) Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner).
- 7) Udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen.

8) Maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dyse, som begge skal være i god stand.

Kontrol, reparation og vedligeholdelse, skal ske regelmæssigt. Kontrol af gyllebeholdere skal som minimum gennemføres én gang årligt.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende sammen med planen og reparation i forbindelse med tilsyn. Endvidere skal der årligt indsendes logbog over de gennemførte kontroller og reparationer, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Beredskab

Det fremgår af lovgivningen at for IE-brugs skal der foreligge en beredskabsplan til håndtering af uheld og uventede emissioner. Beredskabsplanen skal indeholde en plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.

Der skal foreligge handlingsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip).

Det skal fremgå, hvor der er tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker (f. eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmåtter eller ruller til olieudslip).

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets beredskabsplan lever op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Hændelser og uheld

Hvis der indtræffer hændelser eller uheld på et IE-husdyrbrug, der mærkbart berører miljøet, uden at hændelserne eller uheldene er omfattet af reglerne om miljøskade efter kapitel 5 a i husdyrbrugloven, skal der, uanset den 8-årige retsbeskyttelse i husdyrbrugloven, ved påbud foretages sådanne ændringer i vilkårene for godkendelsen af IE-husdyrbruget, at konsekvenserne for miljøet af indtrufne hændelser eller uheld begrænses og for at hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld.

Ringkøbing-Skjern Kommune har stillet vilkår om anmeldelse af driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet samt udarbejdelse af skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

På baggrund af den skriftlige orientering vil der blive taget stilling til behovet for ændringer af miljøgodkendelsens vilkår.

Foderblandings- og fodringsstrategi

Den seneste BAT-konklusion for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin omfatter teknikkerne fasefodring, letfordøjelig uorganisk fosfat og tilsætning af fytase til foderet. Formålet er, at begrænse fosforudskillelsen og dermed reducere risikoen for påvirkning af vandmiljøet ved udvaskning.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles, som minimum enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til [forordning \(EF\) nr. 1831/2003](#) om fodertilsætningsstoffer. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. IE-husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde fosfor, der udskilles, som minimum anvende enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt i henhold til [forordning \(EF\) nr. 1831/2003](#) om fodertilsætningsstoffer eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

BAT-konklusionen er indarbejdet som generel lovgivning i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, og der skal ikke stilles vilkår herom. Dokumentation for overholdelsen skal opbevares i 5 år og forevises på forlangende ved tilsyn. Endvidere skal der årligt indsendes dokumentation for overholdelse af fodringskrav til Ringkøbing-Skjern Kommune, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Den ansøgte produktion er et IE-brug, som følge af, at der er mere end 750 stipladser til søer og er derfor omfattet af kravet.

Ansøger har i BAT-redegørelsen anført følgende om mere effektiv fodring, at alle grise fodres med næringsstoftilpassede blandinger som skiftes gennem cyklus og vækstperiode (minimum 2 blandinger). Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med rådgiver, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering. Foder opbevares i udendørs siloer og foderlade på Attenagrevej 1.

Der er egen fodercentral i Ølstrup, hvorfra foderet til de 3 ejendomme (Attenagrevej 1, Ølstrupvej 27 og Attenagrevej 9) er produceret og blandet.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, på baggrund af oplysninger om husdyrbrugets fodring og de generelle krav til fodring, at husdyrbrugets foderblandings- og fodringsstrategi lever op den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Manglende overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Årlige indberetning til kommunen

IE-husdyrbrug skal en gang årligt indsende kopi af logbøger eller anden dokumentation for anvendt miljøteknologi, miljøledelsessystem, at kontrolprogrammet for vedligeholdelse er gennemført og for fodringskrav.

Dokumentationen skal indsendes samlet til kommunalbestyrelsen hvert år senest den 31. december. Informationerne skal angå det forudgående kalenderår. Oplysningerne skal dog ikke indsendes, hvis kommunen inden for det seneste kalenderår har gennemført et miljøtilsyn på husdyrbruget.

Ophør af aktiviteter

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 51, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ved ophør forstås:

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 59a, stk. 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Alternative løsninger

Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer ved projektet.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at miljøpåvirkningen, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støj- og vibrationskrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

Godkendelse efter stipladsmodellen og telt/låg på de eksisterende gyllebeholder kan tillades, idet produktionsarealerne er uændrede, samt, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

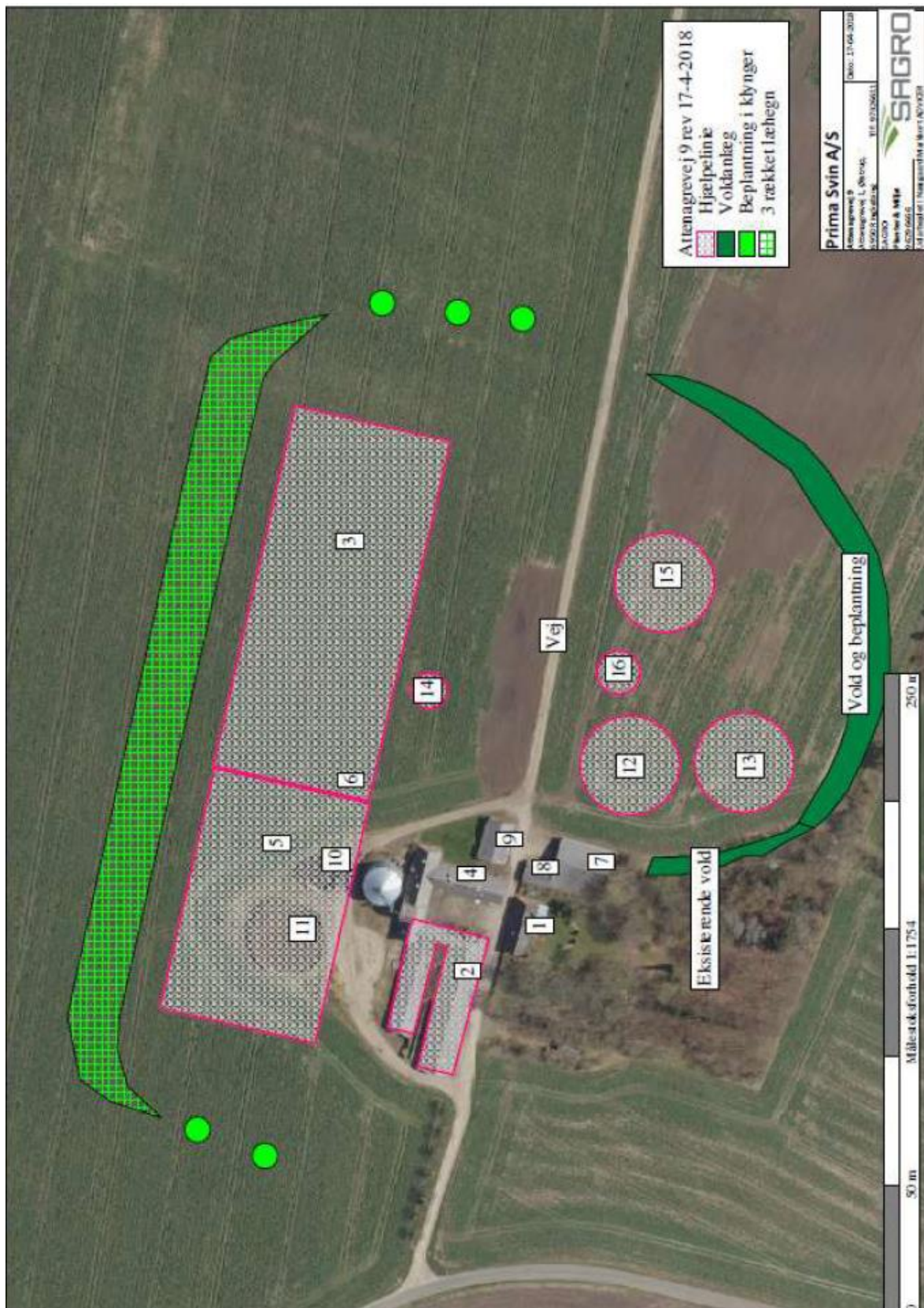
Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Bygningsoversigt

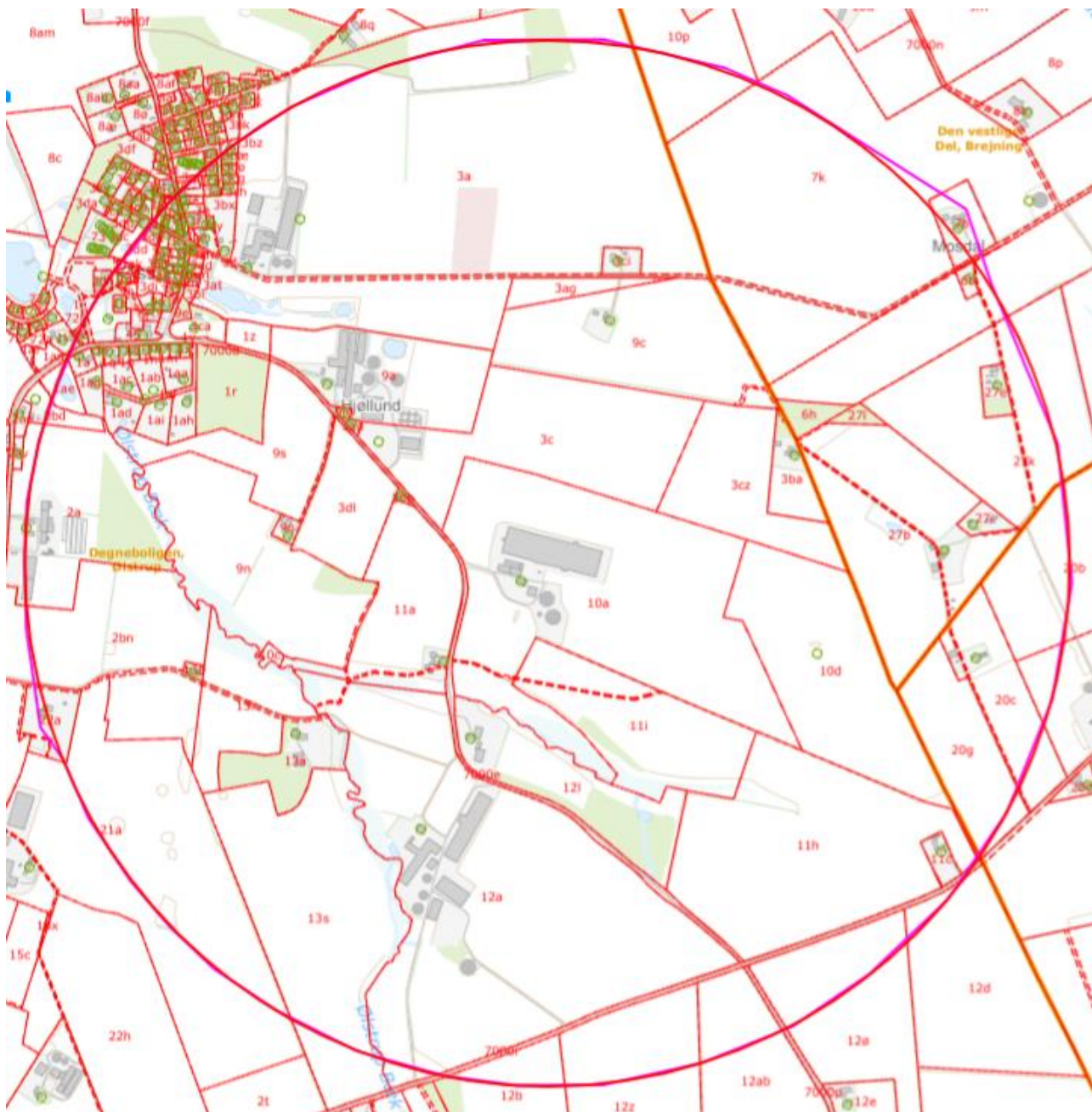
Bilag 2: Beplantningsplan

Bemærkning: Gyllebeholder nr. 15 ikke etableret.

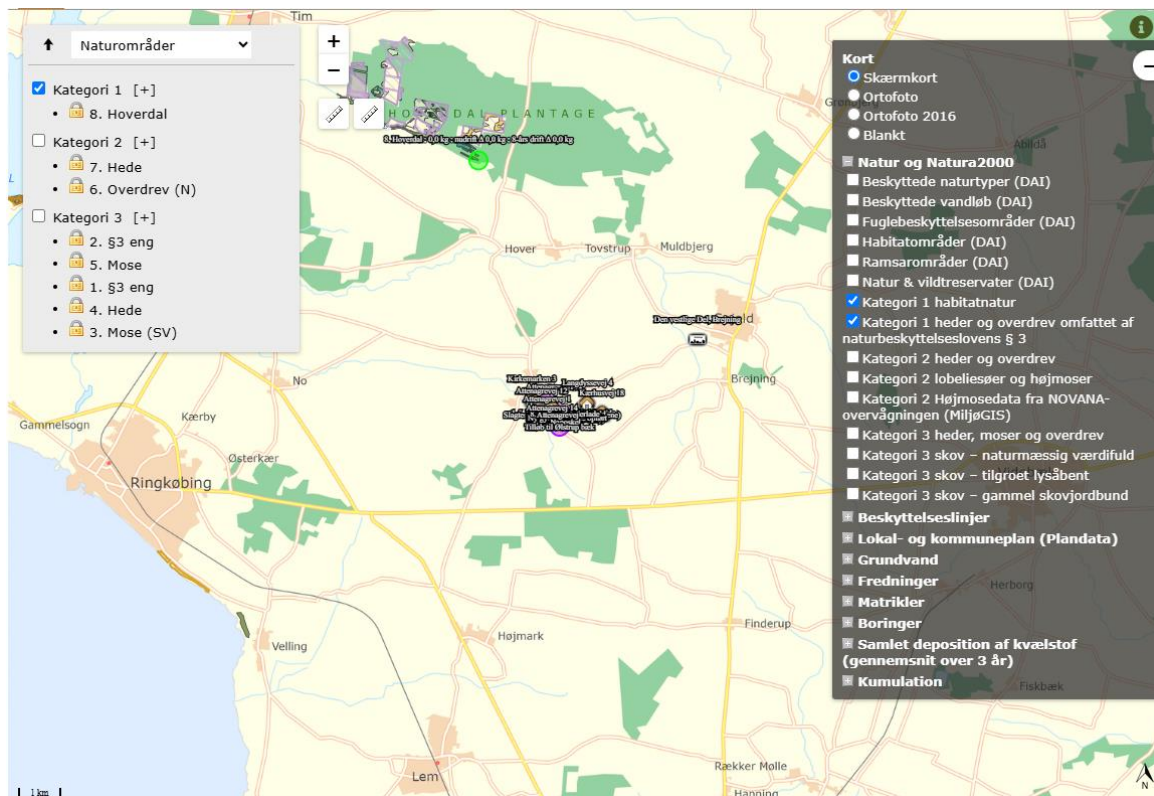
Bilag 3: Adresser inden for konsekvensradius

Der er foretaget nabohøring inden for konsekvensradius på 1.229 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnet.

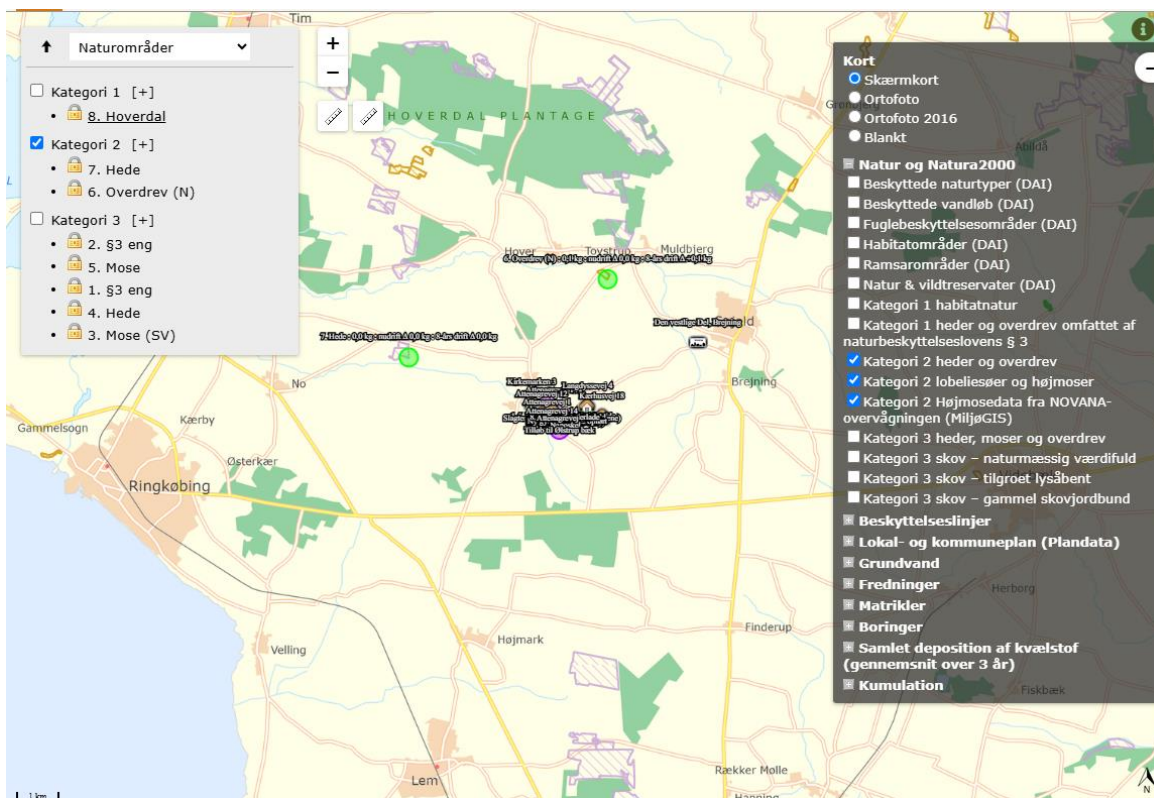

Bilag 4: Natur

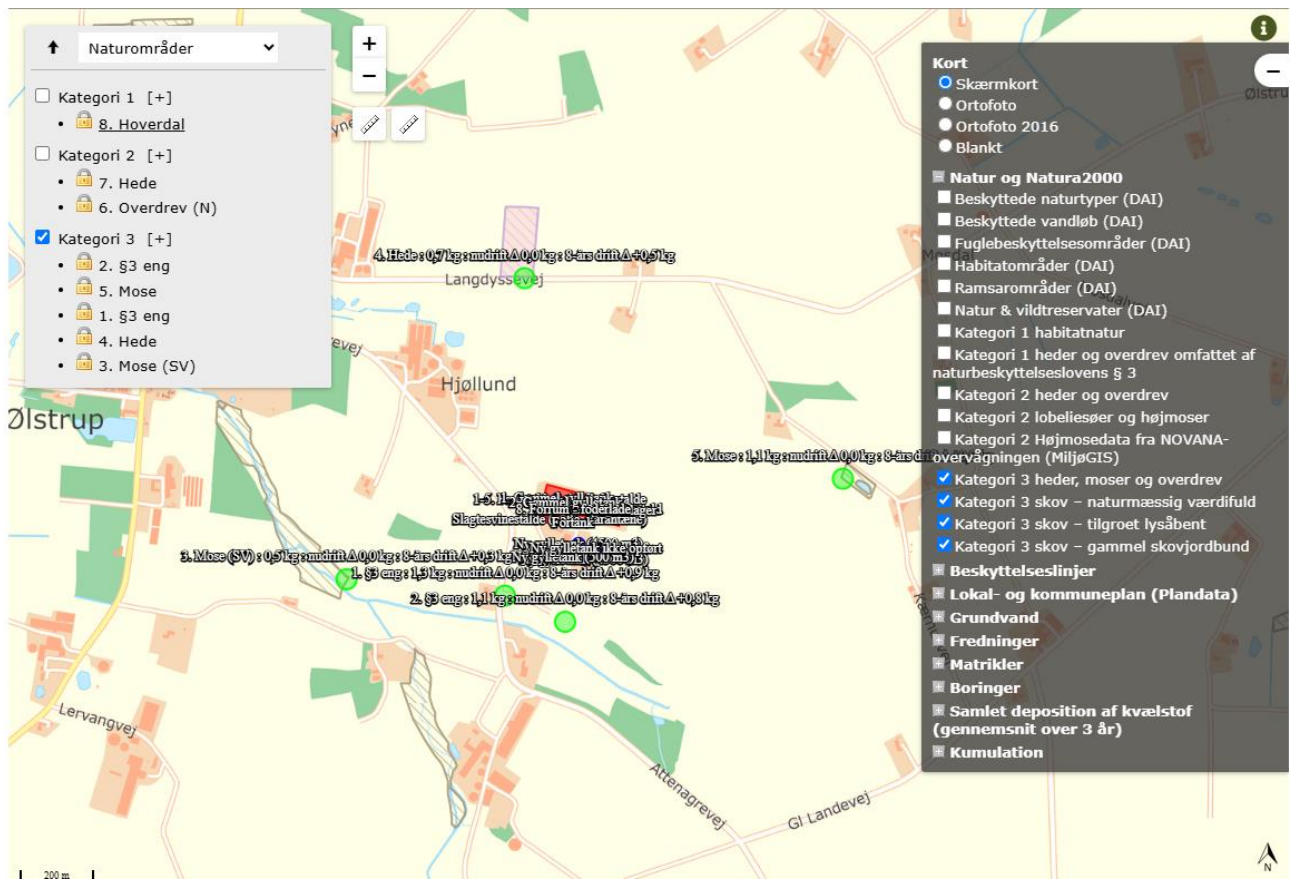
Kategori 1-Natur

Kategori 2-Natur

Kategori 3-Natur

Bilag 5: Beregning af gyllekøling

Gyllekøling (eksisterende anlæg) med nuværende driftstid og effekt:

Beregningen herunder viser, at gyllekølingsanlægget leverer mere end behovet. Med den nuværende drift ligger årsreduktionen på de 2 anlæg på 12-13% hvor behovet er 4%. Reduktionen udover de 4% er et frivilligt tiltag, som der ikke er ønske om vilkår på.

Gyllekøling - beregning										
Beregningen er udarbejdet af: Gunnar Schmidt										
Arealer i kummer, køleeffekt & reduktions %										
2018 formier (pr 5. februar 2018)										
Gyllekum- mer, m2	Køleeffekt, W / m2	Køleeffekt, sum	NH ₃ -reduktions % i drifttiden	Antal drifts- timer / år	NH ₃ - Års reduktions %	Lugtreduktion Reduk- tions-%	Nødv. årligt driftstimer	Køleenergi, kWh / år fra gyllekøling	Varmeenergi, kWh / år fra gyllekøl med varmepumpe	Indtastning - kun i gule felter
Varmerpumpe, COP-varme								3,4		
[Stalde med træk og slip gyllekøling]	0,0 m²	0,0 W	0,0 kW	0 h	0,00	0,00	8.760 h	0 kWh	0 kWh	
[Stalde med træk og slip gyllekøling]	0,0 m²	0,0 W	0,0 kW	0 h	0,00	0,00	8.760 h	0 kWh	0 kWh	
[Gyllekummer med linespil]	2.260,0 m²	21,0 W	47,5 kW	26,0	4.010 h	11,92	0,00	8.760 h	190.315 kWh	269.612 kWh
[Gyllekummer med linespil]	2.100,0 m²	21,0 W	44,1 kW	26,0	4.376 h	13,01	0,00	8.760 h	192.982 kWh	273.391 kWh
Areal med køling i alt	4.360,0 m²		91,6 kW				Sum	383.296 kWh	543.003 kWh	
Svarer til liter fyringsolie, ca.								60.569 liter		

Figur 1. Aktuell ammoniakreduktion fra nuværende drift af gyllekølingsanlægget.

Vilkåret om 4% ammoniakreduktion er overholdt med en driftstid på anlægget på 1350 timer årligt. Se figur 7.

Gyllekøling - beregning										
Beregningen er udarbejdet af: Gunnar Schmidt										
Arealer i kummer, køleeffekt & reduktions %										
2018 formier (pr 5. februar 2018)										
Gyllekum- mer, m2	Køleeffekt, W / m2	Køleeffekt, sum	NH ₃ -reduktions % i drifttiden	Antal drifts- timer / år	NH ₃ - Års reduktions %	Lugtreduktion Reduk- tions-%	Nødv. årligt driftstimer	Køleenergi, kWh / år fra gyllekøling	Varmeenergi, kWh / år fra gyllekøl med varmepumpe	Indtastning - kun i gule felter
Varmerpumpe, COP-varme								3,4		
[Stalde med træk og slip gyllekøling]	0,0 m²	0,0 W	0,0 kW	0,0	0 h	0,00	8.760 h	0 kWh	0 kWh	
[Stalde med træk og slip gyllekøling]	0,0 m²	0,0 W	0,0 kW	0,0	0 h	0,00	8.760 h	0 kWh	0 kWh	
[Gyllekummer med linespil]	2.260,0 m²	21,0 W	47,5 kW	26,0	1.350 h	4,01	8.760 h	64.071 kWh	90.767 kWh	
[Gyllekummer med linespil]	2.100,0 m²	21,0 W	44,1 kW	26,0	1.350 h	4,01	8.760 h	59.535 kWh	84.341 kWh	
Areal med køling i alt	4.360,0 m²		91,6 kW				Sum	123.606 kWh	175.109 kWh	
Svarer til liter fyringsolie, ca.								19.532 liter		

Figur 2. Driftstimer til overholdelse af vilkår om 4% ammoniakreduktion.

Bilag 6: Kemisk luftrensning – Munters

Teknisk information Luftrensere til fjerkræ og grise

- Ammoniak reduceres med gennemsnitlig 89%
- Ammoniakreduktion straks efter start af renser
- Støvreduktion
- Ingen tilstoppede filtre
- Effektive dråbefang
- Dråbefang kan trækkes ud og rengøres udenfor renser
- Minimalt vedligehold
- Arbejdsmiljøvenlig
- Let at installere
- Rustbestandige materialer

Luftrensere til fjerkræ og grise

Ammoniak er et naturligt biprodukt, der opstår fra alle svine og fjerkræstalde. Kravene til miljøbeskyttelse bliver hele tiden strengere med hensyn til hvor meget ammoniak, de enkelte landmænd må udlede til omgivelserne.

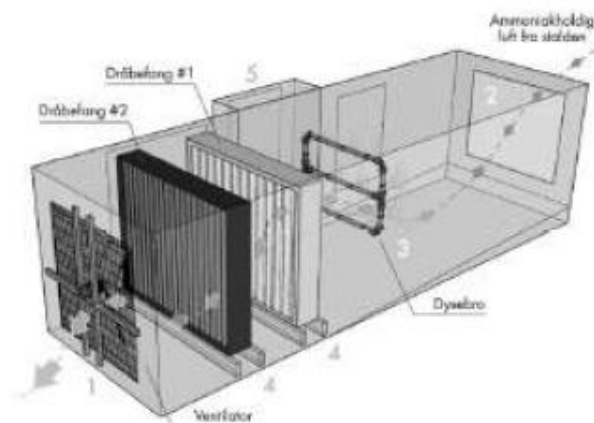
Munters Luftrenser (MAC) er i stand til at håndtere og rense ventilationsluft fra fjerkræstalde. Det er ellers en udfordrende opgave, idet udsugningsluften indeholder store mængder fedtstøv. Det fedtstøv vil klæbe sig til overflader i luftrenseren. MAC'en indeholder ingen filtre, men dråbefang der kan håndtere de store støvmængder, og som kan trækkes ud i forbindelse med periodisk rengøring. Dette innovative design kan reducere ammoniakemissionen med mere end 89% og fik tildelt Agromek prisen i 2012 bl.a. for det brugervenlige rensesystem.

Luftrenser til fjerkræ og grise

Munters A/S
Nordstrøvej 3 - 9600 Aars, Danmark / Tel. +45 986 233 11 / Fax +45 986 213 54 / munters.com

 Munters

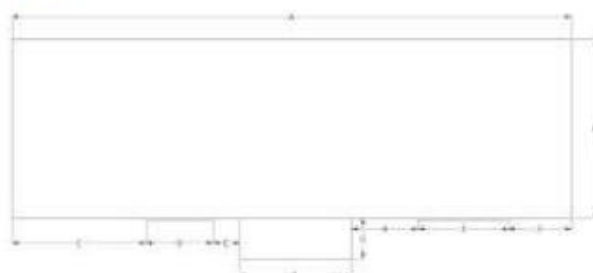
1. Ventilator, 2. Ammoniakholdig luft fra stald, 3. Dysebro, 4. Dråbefang, 5. Teknikskab

Luftrenseren består af en aflang kasse. I den ene ende af kassen sidder en ventilator (1), som suger luft ud fra stalden (2) gennem kassen. I luftrenseren er en række dyser (3), som sprinkler dråber indeholdende en blanding af vand og svovlsyre. Når den ammoniakholdige luft passerer dråberne, reagerer ammoniakmolekylerne i udsugningsluften med væsken. Væskedråberne falder ned i bunden af luftrensningskassen eller indfanges af dråbefangene (4). Dermed separeres ammoniak fra staldluften inden den sendes ud til det fri.

På siden af luftrensningskassen er et teknikskab (5). Teknikskabet indeholder bl.a. en styring, en pumpe, som cirkulerer væsken fra bundkaret til dyserne, og en doseringspumpe, som tilsætter syre så pH i væsken holdes konstant. I bunden af luftrenseren er en dykpumpe, som tænder vand til gødningsbeholder. Den fraseparerede væske indeholder kvælstof, som kan bruges som gødning på marken.

Luftrenseren udmærker sig ved høj ammoniakreduktion. I luftrenseren er der ingen filtre, og sammenlignet med filtre er dråbefangene lettere at rengøre. Endvidere kan dråbefangene trækkes ud, så de kan spules i det fri ved hjælp af en almindelig højtryksrenser. Dette giver et godt arbejdsmiljø. Luftrenseren er generelt enkelt opbygget, og "Keep it simple" har været mottoet under hele udviklingsprocessen.

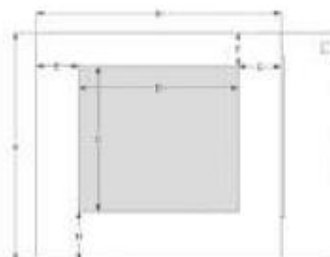
Dimensioner: luftrenser set fra oven

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
6.25	1.99	1.50	0.75	0.295	1.25	0.45	0.745	1.01	0.70

Alle målinger er i meter.

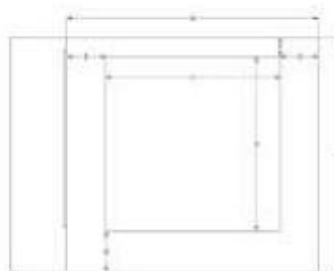
Tilkobling til stald

A	B	C	D	E	F	G	H
1.85	1.99	1.175	1.30	0.345	0.275	0.345	0.40

Alle målinger er i meter.

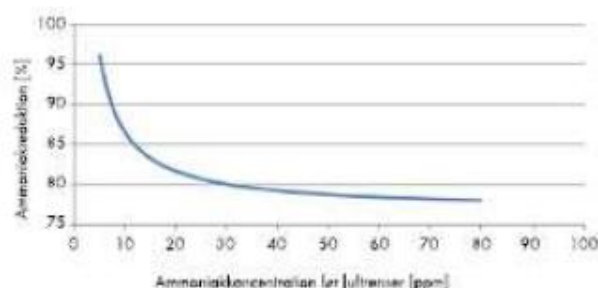
Udsugning

A	B	C	D	E	F	G	H
1.85	1.99	1.38	1.38	0.305	0.15	0.305	0.32

Alle mål angives i meter.

Ammoniak

Kurven illustrerer gennemsnitlige ammoniakreduktioner ved forskellige koncentrationer for luftrenseren, når luftrenseren kører i maksimum.

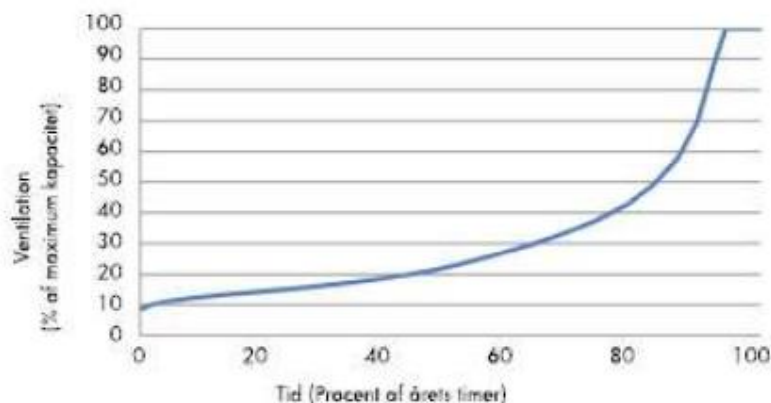
Tekniske specifikationer

Ammoniakreduktion	Gennemsnitlig over et år ved VERA test	89%
Luftfyldelse	Maksimum	25,000 m ³ /time ved 40 Pa
Effekt	Maksimum til ventilator, cirkulationspumpe og doseringspumpe	4.2 kW
	Gennemsnit under drift	Afhængig af staldtyper og management. I rugægsbesætning er registreret 3,4 kW gennemsnitligt under drift
El tilslutning	Spænding Frekvens Strømstyrke IP klasse	3x400 Volt 50 Hz 16 A IP 55
Vægt	Anlæg uden væske Anlæg med væske	825 kg 2,325 kg
Vand	Gennemsnitlig vandtilsætning	300 liter/dag
Spildevand	Løsemængde	Afhænger af installation. I rugægsbesætning er løst maksimalt 150 liter/dag
Syreforbrug	Svovlsyre 96%	3 kg svovlsyre pr kg fjernet ammoniak

Delrensning

Med en MAC er det nødvendigt at rense alt luften fra en fjerkræstald. Til gengæld vil der kunne opnås en betydelig ammoniakreduktion i løbet af året, hvis blot de første 20% af staldens ventilationskapacitet suges ud gennem luftrenseren.

Det skyldes, at udetemperaturen i Danmark er så lav, at ventilationsanlægget for mange staldtyper kører på 20% af fuld kapacitet, 40% af årets timer.

Tilføjes en MAC til en rugeægstald med 13.000 høner og en rumtemperatur på 21°C vil der være 20% delrensning. De første 20% af luften, der suges ud fra stalden, vil passere luftrenseren, og blive renset med gennemsnitlig 80%. Resten af ventilationsluften sendes urensset til det fri via traditionelle udsugningsventilatorer.

Over et år vil den totale ammoniakemission fra stalden blive reduceret med 58%, og der vil blive opsamlet mere end 2.000 kg ammoniak, der kan bruges som gødning på marken.

- **Effektivitet:**
VERA certificeret med 89% ammoniak-reduktion.
- **Lufthyndelse:**
25.000 m³/time ved 40 Pa undertryk.
- **Plug and play:**
Så snart luftrenseren sættes i gang startes ammoniakreduktionen. Der er intet biologt, der først skal opbygges. Derfor kan man vente med at starte luftrenseren til fx dag 10 efter indsættelse af kyllinger.
- **Keep it simple:**
Luftrenseren er enkelt opbygget, hvilket letter vedligehold og service.
- **Ingen filtre:**
I stedet indfanges ammoniak af fritsvævende dråber.
- **Udtrækssystem:**
Dråbefang kan trækkes ud og vaskes i det fri.
- **MAC på rugeægstald med 13.000 høner:**
 - 20% delrensning;
 - 58% ammoniakreduktion fra stald;
 - 2.000 kg ammoniak fra separator.

Luftrenseren er udviklet og produceret af Munters A/S, Danmark

De forbehold

Australien Tel: +61 2 8843 1594, agh.info@munters.com.au; Brasilien Tel: +55 41 3317 5050, contato@munters.com; Canada Tel: +1 517 676 7070, aghortinfo@munters.com; Kina Tel: +86 10 8048 3493, marketing@munters.cn; Danmark Tel: +45 98 623 311, aghort@munters.dk; Indien Tel: +91 20 6681 8000, info@munters.in; Indonesien Tel: +66 2 642 2670, info@munters.co.th; Italien Tel: +39 0183 5211, info@munters.it; Japan Tel: +81 3 5970 0021, miki@munters.jp; Korea Tel: +82 2 7618 701, munters@munters.co.kr; Mexico Tel: +52 818 2625 400, delfino@munters.com; Singapore Tel: +65 7 446 828, info@munters.com.sg; Sydamerika og landene syd for Sahara Tel: +27 11 997 2000, info@munters.co.za; Spanien Tel: +39 0183 5211, info@munters.es; Sverige Tel: +46 8 6266 300, info@munters.se; Thailand Tel: +66 2 6422 670, info@munters.co.th; Tyskland Tel: +49 262 7513 750, info@muntersfarm.com; USA Tel: +1 517 676 7070, aghortinfo@munters.com; Ekspert & øvrige lande Tel: +39 0183 5211, info@munters.it

